

A photograph of a wind farm at sunset. The sky is filled with vibrant orange and yellow clouds, and the silhouettes of numerous wind turbines are visible against the horizon. The water in the foreground is dark and reflects the light from the sky.

Bæredygtighed og samfundsansvar

ESG-RAPPORT 2022

STATUS PÅ BÆREDYGTIGHED I SKJERN BANK

 CO2-aftryk	Kompenserer CO2-aftrykket fra bankens eget forbrug af strøm via køb af oprindelsescertifikater fra danske vindmøller. Kompenserer for 80% af sit øvrige CO2-aftryk via klimakompenserende bidrag til projekter i 3. verdenslande som fremmer en bæredygtig udvikling.
 Energiforbrug	Reduktion i energiforbruget pr. medarbejder på trods af en svag stigning i selve forbruget i 2022 som følge af åbning af nye afdelinger i slutningen af 2021.
 Print	Fysiske print er i 2022 reduceret med yderligere 16,5% - og med 56,4% i forhold til 2019.
 Medarbejdertilfredshed	Høj medarbejdertilfredshed – 96,5% af medarbejderne er glade for og stolte af at være ansat i Skjern Bank.
 Lokale samarbejder	Fortsat stort lokalt bidrag til lokalområderne via samarbejdsaftaler med et betydeligt antal foreninger/begivenheder o.lign. i 2022.
 Produkter	Implementering og udvikling af en række produkter og tiltag med fokus på bæredygtig udvikling inden for investering, pension, forsikring, realkredit samt bankens egne udlån til finansiering af elbil, energieffektivisering af bolig og investering i vedvarende energi.
 Kundediialog om bæredygtighed	Gennemført initiativer og uddannelse internt blandt medarbejderne såvel som eksternt til kunderne vedr. bl.a. energieffektivisering af privat bolig og analyse og dialog om ESG-forhold for erhvervskunderne.
 Interne processer	Udviklet et internt værktøj til vurdering af erhvervskundens ESG-forhold. Løbende konkretisering af krav relateret til understøtning af en bæredygtig udvikling i interne politikker.

INDHOLD

Status på bæredygtighed i Skjern Bank	4
Præsentation	5
Kundefokus og -dialog	7
- CO2-aftryk fra udlån	9
- Landbrugsbranchen	12
- Udlandet søger inspiration hos danske landmænd	13
- Dialog om bæredygtighed	14
- Trade-Line påvirker sin værdikæde	15
- DLR Kredit	17
- Finansieringsmuligheder	18
- Totalkredit og Skjern Bank tiltag	19
Investering	20
- Dialog om bæredygtighedspræferencer	21
- BankInvest	22
- Sparinvest	23
- CO2-aftryk fra investeringsprodukter	24
Pension	28
Forsikring	29
Miljøforhold i Skjern Bank	30
Sociale forhold i lokalsamfundet	32
Skjern Banks samarbejdspartnere i lokalområderne	33
Sociale forhold i Skjern Bank og øvrige indsatser	34
Medarbejdere	37
Ledelsesmæssige forhold	40
Status på FN's verdensmål og indsatser i Skjern Bank	43
Punkter fra Forum for Bæredygtig Finans	44
ESG-nøgletal	49
Definitioner på ESG-nøgletal	50

Denne ESG-rapport er en redegørelse for bæredygtighed og samfundsansvar i Skjern Bank og dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2022. Rapporten udgør den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar og er udarbejdet i henhold til Regnskabsbekendtgørelsen § 135 og danner grundlaget for den sammenfatning, der kan læses i ledelsesberetningen i Årsrapporten 2022.

SKJERN BANKS BIDRAG TIL DEN BÆREDYGTIGE UDVIKLING

Kundedialogen er det vigtigste redskab

Begrebet "bæredygtighed" har og kommer fremadrettet i endnu højere grad til at få væsentlig indflydelse inden for alle grene i samfundet. Dette gælder ikke mindst inden for den finansielle sektor - og i Skjern Bank.

Drøftelser omkring bæredygtighed kan let blive overfladiske og ukonkrete. Læg dertil at data på området enten ikke findes på nuværende tidspunkt eller er forbundet med stor usikkerhed.

Dette er mildt sagt ikke den bedste forudsætning for at træffe vigtige beslutninger og sætte fremtidige mål – og slet ikke i en branche som den finansielle, hvor der ofte søges et resultat, der med stor sandsynlighed kan sættes to streger under.

Kompleksiteten må blot ikke være et argument for, at der ikke bidrages til den bæredygtige udvikling.

For at nedbryde kompleksiteten tror banken på, at det vigtigste redskab på den korte bane er kundedialog.

Privatkunderne skal præsenteres for de muligheder, de har for bl.a.:

- Energieffektivisering af deres ejendomme
- Attraktiv finansiering af el-biler
- Investering i overensstemmelse med kundens bæredygtighedspræferencer.

Dialogen med erhvervs kundernes skal omhandle:

Miljøforhold (E – Environment)
Sociale forhold (S – Social)
Ledelsesmæssige forhold (G – Governance)

Eventuelle strategiske tiltag hos erhvervskunden kan med fordel ske med disse forhold for øje.

Samarbejde er ofte vejen frem – ikke mindst på et komplekst område som bæredygtighed. Bankens rådgivere hverken er eller skal være fuldstændige bæredygtighedseksperter. Derfor er det også meget positivt, at banken bl.a. i Totalkreditsamarbejdet kan gøre brug af gode tiltag til eksempelvis energieffektivisering af ejendomme. På erhvervsområdet kan kunderne henvises til gratis vejledning hos bl.a. de regionale erhvervshuse eller lokale erhvervsråd.

For såvel privat- som erhvervs kunderne vil gælde, at dialogen og vurderingen ikke på kort sigt skal være ekskluderende alene på baggrund af kundens udgangspunkt (energimærke, opvarmingskilde, CO2-aftryk, erhvervsbranche mv.). Kundedialogen, kundens muligheder/ønsker og de dertil knyttede eventuelle finansieringsløsninger vurderes at kunne skabe den nødvendige bæredygtige udvikling i langt hovedparten af bankens portefølje.

Motiverede og veluddannede medarbejdere er en forudsætning for en proaktiv kundedialog. Derfor er det vigtigt – også inden for bæredygtighedsområdet – at bankens medarbejdere videreuddanner sig, og dette fokus på ESG vurderer banken er vigtigt for på sigt at fastholde og rekruttere medarbejdere.

For såvel medarbejdere, kunder som bankens øvrige interessenter er formålet med denne rapport at vise bankens indsats og status i sit bidrag til en bæredygtig udvikling. Rapporten udgør bankens 2. ESG-rapport, som ligeledes vil udgøre bankens redegørelse for samfundsansvar.

Skjern Bank ser frem til at udvikle tiltag og fokus på bæredygtighed til glæde og gavn for interessenter og samfundet i øvrigt.

Per Munck, Direktør

PRÆSENTATION

Skjern Banks forretningsmodel

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

1. Integrér bæredygtighed i forretningsmodellen

Skjern Banks mission er at være en selvstændig, troværdig og kompetent samarbejdspartner for såvel aktionærer, kunder, medarbejdere, lokalsamfundet samt det omgivne miljø.

Den overordnede vision er med hele Danmark som virkeområde at være kendt og respekteret som en moderne finansiell virksomhed, som tilstræber langvarige relationer samt lever op til nøgleværdierne:

- Kundefokus
- Handlekraft
- Nærvær
- Ordentlighed

Skjern Bank har siden bankens grundlæggelse i 1906 altid været stærkt forankret i lokalsamfundet og tilstræbt ordentlighed i alle sammenhænge, hvilket derfor er et naturligt fundament for ovennævnte mission og vision.

Markedsområder og kunder

Bankens primære markedsområder er omkring bankens 10 afdelinger fordelt med 6 i Syd-/Vestjylland og 4 i hovedstadsområdet, hvor der samlet er beskæftiget 195 medarbejdere.

Den primære målgruppe er helkundeforhold med private kunder samt små og mellemstore erhvervs-kunder. Banken ønsker at tilbyde kunderne en proaktiv, handlekraftig, relevant, nærværende og kompetent rådgivning.

Politikker

Bæredygtighed og social ansvarlighed er indarbejdet i bankens forretningsmodel på et overordnet niveau. Banken har på nuværende tidspunkt ikke en særskilt politik for bæredygtighed eller samfundsansvar. Banken ser de enkelte elementer herunder som en naturlig del af de respektive fagområder i

banken, hvor bæredygtighedsforhold og samfundsansvar løbende er og vil indarbejdes bl.a. i takt med at lovgivningen præciseres og markedskrav skærpes.

Banken ønsker at leve op til sit samfundsansvar på alle områder og tilstræber i alle sammenhænge at drive en bank der optræder ansvarligt og fremmer bæredygtighed.

Risici relateret til udlån

I den kreditmæssige vurdering og rådgivning af kunderne – særligt erhvervs-kunderne – vil muligheder og trusler i forhold til bæredygtig udvikling i højere grad end i dag blive en naturlig og integreret del af kundeforståelsen og dermed også af bankens bevillingsproces (se nærmere på side 14). Banken har i forretningsmodellen opstillet grænseværdier for maksimal eksponering mod enkelte brancher, men har på nuværende tidspunkt ikke opsat konkrete grænseværdier direkte relateret til bæredygtighed (fx CO2-aftryk pr. branche).

Det estimerede CO2-aftryk fra kunder, beregnet med gennemsnitsbetragtninger, er bankens første beregning af CO2-aftryk relateret til udlån (se s. 9). Beregningen viser, at den væsentligste del af CO2-aftrykket er relateret til udlån til landbrugsbranchen. Der er i landbruget meget stort fokus på tiltag, som skal fremme bæredygtighed, og der er opstillet ambitiøse målsætninger på området. Banken vil i samarbejdet med den enkelte landmand søge at bidrage til at understøtte denne udvikling.

Transparens vedr. indsatser

Bankens ledelse sætter lighedstegn mellem samarbejdet med og involvering af bankens mange interessenter og det at drive en velfungerende lokalbank. Dette gælder også i forhold til at fremme den bæredygtige udvikling og tage samfundsansvar.

Der vil derfor på de kommende sider følge en beskrivelse af de bæredygtige forhold og tiltag, som banken, bl.a. sammen med vore samarbejdspartnere, har iværksat overfor vores kunder, medarbejdere, lokalsamfundet og aktionærer. Gennemgangen vil tage udgangspunkt i områderne, miljø-, sociale og ledelsesmæssige forhold (oversat til ESG-forhold).

KUNDEFOKUS OG -DIALOG

Bankens væsentligste mulighed for at bidrage til den bæredygtige udvikling er via rådgivning, formidling af produkter og øvrige tiltag overfor kunderne. Med udgangspunkt i den enkelte kundes faktiske forhold, ønsker banken at inspirere til løsninger som fremmer bæredygtighed, hvad end det drejer sig om:

- Finansiering
- Realkredit
- Investering
- Pension
- Forsikring

Fokus på bæredygtig udvikling er blevet en fast del af bankens forretningsmodel, og dette ventes blot at blive intensiveret og konkretiseret i de kommende år.

Der lægges stor vægt på den personlige kontakt og den gode dialog i mødet med kunderne. Den fornemste opgave er at imødekomme kundernes behov for bankydelser, at yde en relevant og nærværende rådgivning, og i øvrigt at gøre sig fortjent til kundernes tillid. Dette er altafgørende for at skabe succes og for bankens eksistensberettigelse i det hele taget.

Banken arbejder for, at:

- kunderne forstår deres økonomiske situation og de produkter, som tilbydes.
- tilbyde produkter som kunderne har brug for og kun i det omfang, som kunderne har brug for.
- det i Skjern Bank er god rådgivning at sige nej til kredit, når der er saglige begrundelser herfor.
- bankens rådgivere tager uopfordret rådgivningskontakt til kunderne med jævne mellemrum.
- kunderne har let adgang til banken og den kvalificerede rådgivning, som banken tilbyder.
- kunderne bliver opmærksom på sine muligheder for at fremme bæredygtig udvikling.
- understøtte kundernes mulighed for bæredygtighedsfremmende valg på finansierings- og investeringsområdet via bankens produktpalette og tilbud via samarbejdspartnere.

På de følgende sider fremgår yderligere information om bankens produkter og tiltag, som har tilknytning til eller bidrager til bæredygtig udvikling.

CO2-AFTRYK FRA UDLÅN

Resume

- CO2-udledning fra udlån er opgjort til 31.738 ton CO2e.
- Med opgørelsen har banken fået en indikation af de væsentligste CO2-udledningskilder fra udlånet.
- Banken vil i 2023 fortsat bidrage til en bæredygtig omstilling af samfundet ved at have endnu mere fokus på bæredygtighed i dialogen med kunderne og ved at tilbyde finansieringsløsninger til initiativer, som bidrager til den bæredygtige udvikling.
- Banken vil fremadrettet have et øget fokus på at indsamle relevante bæredygtighedsdata for derved at få et bedre overblik over bankens bæredygtighedsrisici og reduktionspotentiale, så der på sigt kan opstilles egentlige reduktionsmål for CO2-aftrykket fra udlån.

Indledning

Forum for Bæredygtig Finans lancerede i december 2019 en række anbefalinger til, hvordan den finansielle sektor kan medvirke til at accelerere den bæredygtige omstilling af samfundet. En af anbefalingerne lyder på, at alle pengeinstitutter fremlægger en årlig handlingsplan for reduktion af CO2-aftrykket af deres udlån senest i forbindelse med fremlæggelse af årsrapporten for 2022.

Beregningen af CO2-aftrykket fra udlån pr. 31.12.2022 er bankens første beregning. Dermed er det første step i forhold til at kunne lave en handlingsplan for nedbringelse af CO2-aftrykket fra udlån. Bankens fokus er at skabe gennemsigtighed med henblik på at kunne identificere de udlån, hvor der er størst CO2-aftryk og dermed også umiddelbart det største reduktionspotentiale.

I Skjern Bank tilbydes allerede en række attraktive udlånsprodukter, især inden for finansiering af ejendomme og biler, som har til formål at understøtte den bæredygtige udvikling og nedbringe kundernes CO2-aftryk. Disse udlånsprodukter er dels udviklet i banken, dels sammen med vores samarbejdspartnere inden for realkredit, Totalkredit og DLR Kredit (se nærmere på side 17 og 19).

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

5. Offentliggørelse
af CO2-aftryk og
mål for fremtidige
reduktioner

Metode og datagrundlag

Til brug for opgørelsen af CO2-udledningen har banken anvendt de fælles principper og metoder, som er udarbejdet i regi af Finans Danmark (CO2-model for den finansielle sektor).

Det er ikke muligt at opgøre CO2-aftrykket fra hele udlånsporteføljen, da udlån til private ofte ikke er formålsbestemt. Dette gælder f.eks. for kassekreditter. På privatsiden medregnes således – i overensstemmelse med CO2-modellen - udelukkende CO2-aftryk fra boliglån og billån, da disse er formålsbestemt.

CO2-aftrykket fra boliglån er opgjort som en gennemsnitsberegning på baggrund af et gennemsnitstal for CO2-udledning pr. udlånt mio. kr. Banken vil fremadrettet arbejde på at kunne opgøre CO2-aftrykket fra boliglån på baggrund af den enkelte bygnings energimærke eller et skønnet energimærke opgjort med udgangspunkt i bygningens energikilde, alder, størrelse og beliggenhed.

CO2-aftrykket fra billån er opgjort på baggrund af gennemsnitstal for udledning uden fordeling på motorstørrelse, brændstoftype og kørte kilometer. Biler finansieret via f.eks. en kassekredit (ej formålsbestemt) er ikke med i opgørelsen.

CO2-aftrykket fra erhvervsudlån er baseret på Danmarks Statistiks sektorgennemsnit fordelt på brancher.

Opgjort CO2e-udledning fra udlån ultimo 2022

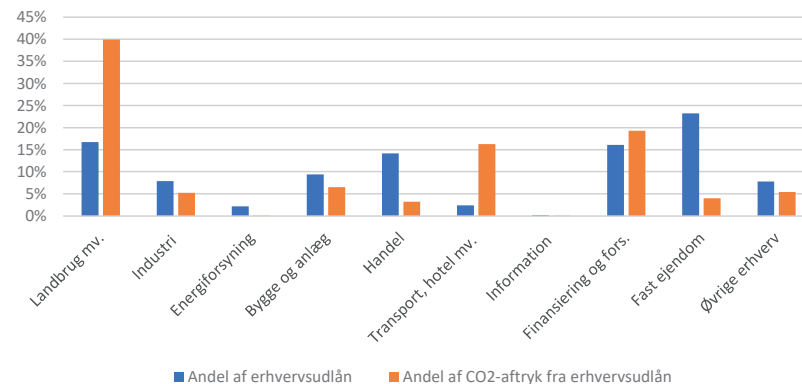
	Udlån (mio. kr.)	Andel af udlån i CO2-be- regning	Udled- ning (ton CO2e)*	Andel af udled- ning i CO2-be- regning	Udlednings- intensitet (Udledning i ton CO2e pr. mio. kr. i udlån)
Bolig	1.974	39%	1.551	5%	0,79
Bil	207	4%	2.633	8%	12,74
Erhverv	2.860	57%	27.554	87%	9,63
Total i CO2-beregning	5.041	100%	31.738	100%	6,30
Øvrige udlån	714				
Total **	5.755				

* Total CO2-emissioner i ton CO2-ækvivalenter (CO2e)

** Det totale udlån kan afstemmes til regnskab reguleret for korrektivkontoen.

Som tabellen på forrige side viser, er der opgjort CO2e-udledninger fra udlån svarende til 5.041 mio. kr. Udledningen fra disse udlån er opgjort til 31.738 ton CO2e. Dette svarer til en udledningsintensitet på 6,3. Den største udledningsintensitet stammer fra billån, mens boliglån har den laveste udledningsintensitet. Andelen af CO2-aftrykket på erhvervsudlån fordeler af sig som vist nedenfor.

Figur: Fordeling af andelen af erhvervsudlån og CO2-aftryk fra erhvervsudlån på brancher

Som det fremgår, viser beregningen, at den væsentligste del af bankens CO2-aftryk vedrører udlån til landbrugsbranchen. Som tidligere nævnt er denne opgørelse dog indtil videre alene baseret på Danmarks Statistiks sektorgennemsnit. Beregningen bygger dermed ikke på konkrete kundedata.

Reduktionsmål

Opgørelser af CO2-udledninger er fortsat i sin opstart, og der er - som beskrevet ovenfor - væsentlige udfordringer med mangel på data indenfor alle tre kategorier – bolig, bil og erhverv. Der er således endnu ikke fastlagt et sikkert udgangspunkt for opgørelsen (opgørelsens basislinje). Banken finder på den baggrund ikke, at tiden endnu er moden til at opstille egentlige reduktionsmål for CO2-udledninger fra bankens udlån. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med Finans Danmarks CO2-model, hvor det anbefales, at der opstilles reduktionsmål, når der er fastlagt en basislinje.

Selvom der endnu ikke kan opstilles egentlige reduktionsmål, er det forventningen, at udledningsintensiteten vil reduceres fremover. Det skyldes, at kundernes stigende efterspørgsel efter el-biler vil reducere udledningsintensiteten på billån. Fokus på energieffektivisering af boliger og den generelle omstilling i varmeforsyningen mod f.eks. fjernvarme vil reducere udledningsintensiteten på boliglån. Derudover introduceres mange tiltag til at nedbringe virksomhedernes udledninger. På de næste sider gives eksempler på, hvordan banken på nuværende tidspunkt forsøger at inspirere kunderne i en mere bæredygtig retning.

Konkrete tiltag

Ovenstående opgørelse af CO2-udledningen er første egentlige beregning af dette nye og meget komplekse område i banken. Opgørelsen vil fremover især blive brugt som udgangspunkt for bankens videre arbejde med at identificere muligheder for at reducere den negative påvirkning og forøge den positive påvirkning.

Banken vil i 2023 fortsat bidrage til en bæredygtig omstilling af samfundet ved at have endnu mere fokus på bæredygtighed i dialogen med kunderne og ved at tilbyde flere udlånsprodukter, som kan fremme den bæredygtige udvikling, både i eget regi og sammen med Totalkredit og DLR Kredit.

Til at styrke dialogen med kunderne har bankens kunderådgivere på såvel privat som erhvervsområdet deltaget i uddannelsesaktiviteter, der gør dem i stand til at have en dialog med kunderne om valg af bæredygtige løsninger og finansiering (se nærmere på side 14). Det er fremadrettet bankens mål, at rådgiverne løbende skal gennemgå uddannelsesaktiviteter inden for bæredygtighedsområdet, således at rådgiverne løbende følger udviklingen og er "klædt på" til at have dialog med kunderne omkring bæredygtighed.

Derudover vil banken fremadrettet have et stort fokus på at indsamle relevante bæredygtighedsdata for derigennem at få et bedre overblik over bankens bæredygtighedsrisici og reduktionspotentiale, så der på sigt kan opstilles egentlige reduktionsmål for CO2-aftrykket fra udlån. Denne dataindsamling vil både ske i banken og på vores datacentral, Bankdata.

LANDBRUGSBRANCHEN

Rådgivning og udvikling fremfor eksklusion

I Skjern Bank har landbrugsbranchen været en vigtig kundegruppe siden bankens grundlæggelse. Banken har fulgt og bakket op om branchen i såvel gode som mere udfordrende tider. Den globale opvarmning kræver handling, og ikke mindst frontløbere, som kan vise vejen for andre. I Skjern Bank vurderes det, at den danske landbrugsbranche er en frontløber. Danmark er jf. Landbrug og Fødevarer et af de førende lande i verden til at producere CO2-effektivt inden for væsentlige produktionsgrene som mælke- og svineproduktion.

Verden har brug for fødevarer. Danmark er eksportør og bidrager med fødevarer såvel inden for EU (særligt Tyskland), men også til bl.a. Kina. Hvis de danske producenter ikke kan levere landbrugsvarer, herunder fra mælke- og svineproduktion, ville disse lande skulle skaffe fødevarer fra producenter fra andre lande. Ved en uændret global efterspørgsel efter fødevarer vil verdens samlede CO2-udledning derfor risikere at stige, hvis dansk landbrug bidrager med mindre fødevarerproduktion.

Det fremgår af estimatet over CO2-aftrykket relateret til bankens udlån, at en væsentlig del af bankens samlede CO2-aftryk vedrører landbrugsbranchen. Hvis formålet individuelt for banken alene er at nedbringe sit CO2-aftryk fra udlån, vil den mest enkle løsning være at reducere eller helt stoppe sit udlån til landbrugsbranchen, og dermed ekskludere branchen fra banken.

” I Skjern Bank synes vi, det er vigtigt at være en medspiller til nogle af de dygtigste fødevarerproducenter i verden. Derfor ser vi stor værdi i de initiativer, der er i branchen, og vi vil løbende i vores rådgivning og vurdering af kunderne også have fokus på deres udvikling på bæredygtighedsområdet.

- Thomas Baun, underdirektør i Skjern Bank

Banken bakker generelt op om landbrugsbranchen, men anerkender også behovet for at stille krav til konstant forbedring både hvad angår bl.a. CO2-udledning og den negative påvirkning på biodiversitet samt øvrige miljøforhold i øvrigt.

Branchen gør et stort arbejde

Banken ved, at landbrugsbranchen i en årrække har arbejdet målrettet på at opgøre og igangsætte initiativer til nedbringelse af klimabelastningen herunder CO2-udledningen. Eksempelvis forskes der massivt i klimaforbedrende tiltag, bl.a. vedr. nedbringelse af belastningen fra metanudledning.

Via bankens indgående kendskab til mælkeproduktion kendes eksempelvis Arlas målrettede arbejde med klimaværktøjet ”Klimatjek”, som kortlægger de enkelte producenters CO2-belastning. Klimatjekket bygger på et årelangt udviklingsarbejde, som nu gør det muligt at opgøre de enkelte Arla-producenters CO2-udledning og benchmarke disse. Som en del af Klimatjekket modtager producenterne vejledning til fremadrettet at nedbringe CO2-aftrykket.

Foruden Arlas Klimatjek arbejdes der også generelt i landbrugsbranchen på at få udarbejdet klimaværktøjer. SEGES Innovation har i 2022 opstartet tilbud om uddannelse i og brug af deres udviklede klimaværktøj, som også skal hjælpe med at kortlægge det enkelte landbrugs CO2-aftryk.

Producenternes afregningspriser, både indenfor mælke- og svineproduktion, bliver påvirket af producenternes CO2-udledning, hvilket giver producenterne økonomiske incitamenter til at omlægge til en mere CO2-effektiv produktion.

Bankens fokus på landbrugskundernes CO2-udledning

I løbet af 2022 er banken begyndt at have et øget fokus på landbrugskundernes CO2-udledning, hvor indhentelse og gennemgang af klimaberegninger, som fx Arlas Klimatjek, i større og større grad bliver en del af beslutningsgrundlaget, gående mod et forventet fremtidigt krav på særligt større landbrugseksponeringer. Erhvervets evne til at producere CO2-effektivt vil dermed få en stigende vigtighed i kreditvurderingen.

” Vi ser at de landbrug, som producerer CO2-effektivt på nuværende tidspunkt har en fordel - fremadrettet vil det være en forudsætning.

- Christian Thomsen, Landbrugschef i Skjern Bank

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

16. Øget fokus på
finansiering af bæredygtig
landbrugsdrift

UDLANDET SØGER INSPIRATION HOS DANSKE LANDMÆND

Hos mælkeproducenterne Gitte og Vagn Lindy Petersen ved Skjern mærkes interessen fra udlandet omkring den høje CO2-effektivitet i mælkeproduktionen.

”Vi har løbende gæster fra hele verden, som ønsker at se vores bedrift, og nærstudere vores høje CO2-effektivitet.”

- Gitte og Vagn Lindy Petersen

På bedriften foretages løbende produktionsforbedringer bl.a. i takt med, at klimamålinger synliggør, hvor der kan og bør sættes ind. Gitte og Vagn Lindy Petersen har bl.a. i en årrække fået udarbejdet Arlas Klimatjek.

Besøgene fra udlandet munder med jævne mellemrum ud i salg af køer til opdræt i udlandet. Derved er det ikke kun råd og vejledning relateret til produktionsoptimeringer, men også generne fra CO2-effektive dyr, fremavlet over mange år, som spredes på verdensplan.

Mælkeproducent Vagn Lindy Petersen viser landbrugschef Christian Thomsen rundt i stalden ved Skjern.

”

Som landmænd er vi afhængige af klimaet, og vi ønsker at være medspillere i den bæredygtige udvikling. Mit ønske er blot, at de rammevilkår, som vi får at arbejde under, ikke gør det væsentligt konkurrenceforvridende at være dansk mælkeproducent kontra mælkeproducent i udlandet.

”

- Vagn Lindy Petersen

DIALOG OM BÆREDYGTIGHED

Årsagerne til og argumenterne for hvorfor virksomheder arbejder eller burde arbejde aktivt med bæredygtighed vil variere væsentligt fra virksomhed til virksomhed. For nogle virksomheder handler det om at positionere sig i markedet – for andre er det et reelt krav for overhovedet at drive virksomhed og have adgang til de ønskede kundegrupper – eller et helt tredje argument.

Kundefokus er en nøgleværdi i Skjern Bank. Derfor er det også vigtigt, at banken ikke kun har kendskab til de finansielle forhold hos kunderne. For at kunne foretage den bedste helhedsrådgivning og -kreditvurdering er det væsentligt at kende erhvervskundernes ESG-forhold, hvormed der menes indsigt i virksomhedens:

- Miljømæssige forhold (E - Environmental)
- Sociale forhold (S - Social)
- Ledelsesmæssige forhold (G - Governance)

I takt med klimaforandringerne og de politiske og forbrugeraf-færdsrelaterede tiltag, som sker for at bremse disse, har de miljø-mæssige forhold en væsentlig stigende relevans for stort set alle virksomheder. Det sammenholdt med øgede krav/efterspørgsel relateret til sociale forhold (fx medarbejderforhold) og ledelsesforhold (fx transparent ledelse) medfører, at ESG-området samlet set er blevet – og særligt vil blive - vigtigere for bankens dialog med erhvervskunderne.

Kundedialogen er i første omgang vigtigst

Det stigende fokus på ESG-forhold er på visse områder nyt for såvel banken, som for visse af bankens kunder. Derfor vurderer banken ikke, at firkantede dokumentationskrav er løsningen for nuværende.

” Vi tror på, at vi i første omgang kan bidrage til den bæredygtige udvikling ved sammen med kunderne at have en dialog om de muligheder og trusler, der er relateret til den enkelte kunde – og ikke mindst hjælpe kunderne i processen med, hvor de kan søge yderligere specifik hjælp til at komme videre i arbejdet med bæredygtighed. ”

- Anders Moeskjær, ESG-ansvarlig i Skjern Bank

Kundesystemer rummer vurdering af ESG-forhold

For at sikre en struktureret datahåndtering vedrørende erhvervskundernes ESG-forhold, har banken i 2022 videreudviklet sit kundesystem, så det på bedre vis kan indeholde oplysninger om og vurdering af erhvervskundernes ESG-forhold. Kundesystemet har også til formål at belyse de forskellige aspekter på ESG-området, så kundeinformationen indeholder alle de væsentligste ESG-forhold vedr. den enkelte kunde.

Ekstern hjælp og løbende uddannelse

I forlængelse af kundedialogen kan kunden i flere tilfælde med fordel søge yderligere vejledning til bl.a. at navigere i de tilbud, herunder støtteordninger, som er sat i søen for at fremme den grønne omstilling. Der er gratis vejledning hertil hos de regionale erhvervshuse.

”Hos Erhvervshus Sydjylland ser vi meget positivt på, at Skjern Bank inspirerer deres kunder til at finde vej til vores tilbud om vejledning til udvikling af virksomhedernes indsats inden for den grønne omstilling. Via vores vejledning vil vi gøre vores bedste til at skabe en positiv udvikling for virksomheden.”

- Peter Lind, Projektleder hos Erhvervshus Sydjylland

I 2022 har banken haft glæde af erhvervshusenes oplæg såvel internt til bankens erhvervsrådgivere samt eksternt for bankens erhvervskunder. I samme stil har Energistyrelsens tjeneste, SparEnergi.dk, holdt oplæg for såvel medarbejdere som erhvervskunder.

Bankens erhvervsrådgivere har derudover i løbet af 2022 modtaget undervisning i kundedialogen om ESG-forhold. Dette er sket via undervisning fra Finanssektorens Uddannelsescenter på en af bankens løbende erhvervsrådgiverdage.

Anbefalinger fra Forum for Bæredygtig Finans

4. Klar og troværdig dokumentation og kommunikation om bæredygtighed
6. Ambitiøs CO2-screening

TRADE-LINE PÅVIRKER SIN VÆRDIKÆDE

Trade-Line A/S er en produktions- og handelsvirksomhed med et stort produktprogram til kloakbranchen. Virksomheden sælger såvel til private som offentlige kunder. Produkterne købes særligt hos polske underleverandører, samt fra Trade-Lines støbejernsfabrik i Kina.

Hos Trade-Line har de fokus på, hvilket CO2-aftryk der relaterer sig til de solgte produkter, hvilket bl.a. sker ved at:

- Foretage carbon footprint-beregninger fra støbejernsfabrikken i Kina samt fra underleverandører i Polen.
- Opgøre CO2-aftrykket fra bl.a. transport via virksomhedens egne lastbiler.
- Anvende nyt regnskabsprogram til at berige hvert enkelt produkt med data om CO2-aftryk ud fra bl.a. vægt og rumfang.

CO2-kortlægningen anvendes bl.a. til at stille krav til de øvrige deltagere i værdikæden (herunder særligt virksomhedens leverandører). Dette har bl.a. medført, at en stor polsk underleverandør har investeret i solceller på produktionsbygningerne. Trade-line mærker desuden fra sine kunder et stigende dokumentationskrav relateret til virksomhedens ESG-forhold, herunder CO2-aftrykket. Dette gør sig særligt gældende inden for offentlige entreprisekontrakter, hvor ESG- og CO2-krav ofte udgør en væsentlig faktor i udbudsmaterialet.

De seneste års initiativer har dermed været medvirkende til, at Trade-Line fortsat er en konkurrencedygtig leverandør.

"Hos Trade-Line er vi stolte af, at vores arbejde med opmåling af CO2-aftrykket på produkterne medfører tiltag, der skal reducere CO2-udledningen. Ikke blot vores egen, men også vore leverandørers."

*- Ole Blach Hansen
Direktør hos Trade-Line*

Direktør Ole Blach Hansen og erhvervsrådgiver Michael E. Thomsen

”

I Skjern Bank følger vi med stor interesse vores kunders initiativer til at sikre en bæredygtig udvikling. Disse initiativer tror vi på er et vigtigt grundlag for at gøre virksomheder økonomisk bæredygtige på sigt.

”

*- Michael E. Thomsen
Erhvervsrådgiver og souschef i Skjern Banks
Bramming-afdeling*

Lån med fokus på bæredygtig finansiering og investering

Skjern Bank samarbejder med DLR Kredit, som banken også er medejer af. DLR Kredit er Danmarks største realkreditlångiver til landbruget og en vigtig aktør i finansieringen af boligudlejnings- og erhvervsejendomme. DLR Kredit har en målsætning om at spille en betydelig rolle i realkreditfinansieringen af den grønne omstilling og et mere bæredygtigt Danmark.

Når kunderne ønsker at bidrage til en bæredygtig fremtid

Siden 2021 har DLR Kredit ydet grønne lån til finansiering af ejendomme og investeringer, der bidrager til den bæredygtige udvikling. Et grønt lån er et lån til bæredygtige og miljøvenlige formål, der bidrager til f.eks. reduktion af CO₂-udledning, den grønne omstilling i samfundet og investering i miljøvenlig teknologi. Ejendommen eller investeringen, der skal finansieres, skal leve op til udvalgte kriterier for grønne lån.

Med realkreditlånet Grøn RT-Kort kan DLR Kredit finansiere energieffektive bygninger, energiforbedringer, klimainvesteringer i staldanlæg, vedvarende energikilder samt bæredygtighedscertificerede landbrug og skov. Kriterierne for DLRs grønne udlån er senest udvidet til også at inkludere PEFC-certificeret skov.

DLR Kredits grønne lån er fra september 2022 finansieret med udstedelse af grønne obligationer.

Kriterier og dokumentation

For DLR Kredit er dokumentation en betingelse for at opnå et grønt realkreditlån. Låntageren skal altid kunne dokumentere, at det, som lånet finansierer, reelt bidrager til bedre klima og miljø.

Bæredygtighedsdata på vores fælles kunder

I 2022 er DLR Kredit begyndt at indsamle ESG-data fra nye låntagere og eksisterende kunder, der søger om nye lån. Det betyder, at landbrugs- og erhvervskunderne som en del af låneansøgningen skal svare på relevante spørgsmål, der dækker miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold på bedriften eller i virksomheden.

Ved at indhente ESG-oplysninger fra kunderne kan DLR Kredit foretage en helhedsvurdering, der udover at afdække de økonomiske forhold også belyser, i hvor stort omfang kunden har fokus på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold. Det gør det muligt også at opgøre ESG-forhold med data overordnet på DLR Kredits udlånsportefølje, og eksempelvis opgøre udlånets påvirkning af klima og miljø.

Disse data deler DLR Kredit med samtykke fra kunden med Skjern Bank, så vi i fællesskab er bedre rustet til at vurdere de enkelte kunders bæredygtighedsprofil. Samtidig kan svarene på ESG-spørgsmålene bruges i dialogen med kunderne om, hvad de kan gøre for at bidrage til en mere bæredygtig fremtid og ruste sig i forhold til klimaforandringer. Det kommer i det lange løb både kunden, DLR Kredit, Skjern Bank og samfundet til gode.

Kriterier for grønne lån

- Grønne bygninger
 - Nye bygninger opført efter 1. januar 2021 med energimærke A2020
 - Energimærkede bygninger opført før 1. januar 2021 med energimærke A2020, A2015, A2010 eller B
- Energiforbedringer
 - Investeringer i bygninger, der nedbringer energiforbruget med mindst 30 pct.
- Grønne energikilder
 - Vindmøller - Solcelleanlæg opsat på bygninger - Varmepumpeanlæg
- Bæredygtighedscertificerede landbrug
 - Økologificerede bedrifter med økologisk jordbrug og/eller med økologisk animalsk produktion - Øvrige certificeringer - Grønne landbrugsinvesteringer - Grisestalde med gylleforsuring - Grisestalde med hyppig gylleudslusning og aftale om levering til biogasanlæg
- Bæredygtighedscertificerede skove
 - PEFC og FSC certificerede skove - Skovforvaltning der er i overensstemmelse med EU-klassificeringssystemet
- Flere kriterier på vej... Udbygges med andre mål for bæredygtighed, f.eks. cirkulær økonomi, biodiversitet og vand

FINANSIERINGSMULIGHEDER

og øvrige tiltag til at fremme bæredygtig udvikling

På privatkundeområdet ønsker Skjern Bank også via nærværende og kompetent kundedialog at kunne tilskynde til den grønne omstilling og fokus på bæredygtighed i det hele taget. Finansieringen af bæredygtige tiltag sker i overvejende grad via bankens allerede eksisterende lån og kreditter til bl.a. bolig- og bilfinansiering.

Finansiering der understøtter bæredygtig udvikling

I begyndelsen af 2022 har banken opdateret og videreudviklet sin produktpalette relateret til finansiering af aktiver som bidrager til den bæredygtige udvikling.

Finansiering af aktiver eller tiltag som bidrager til den bæredygtige udvikling vurderes fx at være køb af en elbil fremfor en bil, som anvender fossilt brændstof eller til finansiering af energiforbedrende tiltag på boligen.

“En god investering på flere måder” - sådan siger Merete og Lars Juul, som har købt en varmepumpe, der udover at mindske forbrugsudgifterne i husstanden også gør noget forbedrende for klimaet. Investeringen er finansieret med et boliglån til energieffektivisering.

Et solcelleanlæg er en rigtig fin løsning for Henriette og Frank Rejnholt. Anlægget dækker det samlede elforbrug, og samtidig er de månedlige finansieringsudgifter lavere, end elregningen var tidligere. Investeringen er finansieret af et lån til vedvarende energi.

Udlånsproduktpaletten består af:

Elbillån	Til finansiering af elbiler
Boliglån til energieffektivisering	Til finansiering af energiforbedrende tiltag i boligen
Lån til vedvarende energi	Finansiering til såvel privat- som erhvervskunders investering i aktiver relateret til vedvarende energi (f.eks. solceller, vindmøller eller anpartar relateret hertil).

På bankens hjemmeside findes yderligere oplysninger omkring ovenstående låntyper.

Energieffektivisering af boligen

I det seneste år har banken mærket en stigende efterspørgsel på energiforbedrende tiltag til ejendomme, hvilket blot er forøget på grund af de stigende energipriser. Banken ønsker at inspirere kunderne til de løsninger, som er bedst for dem.

” Valget af finansieringsløsning til energiforbedringerne er forskelligt fra kunde til kunde. Nogle vælger at udnytte en evt. kursgevinst på totalkreditlånet, andre vælger Skjern Banks lån til energieffektivisering, mens andre ønsker fleksibiliteten af en boligkredit. Vi tager en snak med kunden om, hvad der passer til deres behov og økonomi.

- Kenneth Nybo Pedersen
Boligansvarlig i Skjern Bank

Anbefaling fra Forum for
Bæredygtig Finans

2. Flere bæredygtige
produkter på hylden

TOTALKREDIT OG SKJERN BANK TILTAG

Skjern Bank formidler en fortsat stigende portefølje af realkreditlån til Totalkredit og anser Totalkredit som en tæt og vigtig samarbejdspartner i forbindelse med at kunne tilbyde de bedste finansieringsløsninger på det private boligområde.

Realkreditfinansiering er i sigens natur en langsigtet affære og fokus på bæredygtige boliger på lang sigt er derfor til glæde for såvel kunden som Totalkredit/Skjern Bank og for klimaet.

Derfor har Totalkredit i de seneste år taget initiativer med det formål at fremme bæredygtige forbedringer af kundens bolig.

Olie- eller gasfyr Siden 2020 har Totalkredit givet tilskud på 10.000 kr. til kunder, som udskifter sit gamle oliefyr – og fra 2022 har ordningen ligeledes omfattet gasfyr.

Energiberegneren Ud fra grundlæggende data om boligen fra BBR-rapporten giver energiberegneren fra Totalkredit en hurtig idé om, hvilke konkrete energiforbedringer i boligen, som bør undersøges nærmere. En energiberegning er derfor et godt sted at starte, hvis kunden ønsker et estimat på, hvad der kan spares i den enkeltes varme- og klimaregnskab.

Energitjek Giver kunderne mulighed for at bestille en energikonsulent og/eller få opdateret sit energimærke til en fordelagtig pris. Energikonsulenten giver konkrete forslag til forbedringer, der kan optimere boligens energiforbrug. Totalkredit Energitjek udføres af Totalkredits samarbejdspartner NRGi, som er Danmarks største udbyder af tilstandsrapporter, energimærker og el-tjek til private.

Anbefaling fra Forum for Bæredygtig Finans

13. Øget fokus på finansiering af bæredygtige ejendomme

Markedsføringsmaterialer fra Totalkredit

Skjern Bank arrangerer oplæg ved NRGi og SparEnergi.dk

Det er ikke kun kunderne som i 2022 har haft muligheden for at have glæde af NRGis kompetencer inden for energieffektivisering. Bankens rådgivere fik i foråret 2022 et oplæg af NRGi omkring motivation og opmærksomhedspunkter i forhold til kundernes muligheder for energieffektivisering i ejendommen.

I efteråret 2022 afholdte banken i samarbejde med SparEnergi.dk, som er en enhed under Energistyrelsen, et webinar målrettet bankens privatkunder samt rådgivere.

I 2023 skal uddannelsen af bankens rådgivere fortsætte for at sikre et godt fundament for den gode kundediolog – også omkring energieffektiviseringer i boligen. Desuden forventer banken løbende på forskellig vis at inspirere og oplyse kunderne omkring deres muligheder for at energieffektivisere.

INVESTERING

med fokus på bæredygtighedspræferencer

Fra august 2022 er spørgsmål vedrørende kundens såkaldte "bæredygtighedspræferencer" blevet en del af investeringsrådgivningen og bør indgå som en naturlig del af de investeringsmæssige overvejelser.

Men hvad betyder bæredygtighed? Og hvordan kan kundens investeringer være med til at gøre en forskel i den grønne omstilling og påvirke verden i en mere bæredygtig retning? Historisk har det på nogle punkter været oplagt, hvad bæredygtighed betyder, mens det på andre områder har været svært at gennemskue.

§

EU-regler gør det mere gennemskueligt at investere bæredygtigt

I 2021 blev EUs disclosure-forordning indført. Reglerne skal kort og godt gøre det lettere for private investorer at gennemskue, om en investering er bæredygtig ved at oplyse omkring investeringens

- miljømæssige
- sociale og
- ledelsesmæssige forhold

Ét af kravene er bl.a., at alle investeringsprodukter skal oplyse, hvilken af disse tre kategorier, de tilhører.

Bæredygtighed handler nemlig ikke kun om klima og miljø - selv om det er meget vigtige områder. Bæredygtighed handler i sidste ende om måden, mennesker lever og producerer på. Så selvom klimaforandringerne er en reel, aktuel og vigtig udfordring, så er der i den grad også brug for fokus på flere andre parametre, som fx social ulighed, større ligestilling og adgang til uddannelse.

Derfor har EU gennem en række forskellige initiativer sat sig for at skabe klarhed - både for virksomhederne og investorerne. Blandt andet med tiltag som skal måle, hvordan en virksomhed påvirker det omgivende miljø, hvordan virksomheden tager socialt ansvar samt hvordan den ledes.

Artikel 6-produkter

Bæredygtighed indgår i mindre grad. Disse fonde har ikke et særligt fokus på bæredygtighedsforhold. Der bliver udøvet aktivt ejerskab, når det er relevant. Der sker fravalg af virksomheder, der fx producerer kontroversielle våben, tilsidesætter internationale regler og menneskerettigheder.

Artikel 8-produkter

Bæredygtighed indgår i nogen grad. Der sker vurdering samt aktiv udvælgelse af selskaber ud fra et bredt bæredygtighedsperspektiv i selve investeringsprocessen – fx klimapåvirkning, håndtering af arbejdstagerrettigheder, diversitet og god selskabsledelse, samt foretages fravalg jf. artikel 6.

Artikel 9-produkter

Bæredygtighed indgår i høj grad. Der stilles krav om opsætning af konkrete målsætninger for bæredygtighed, og samtidig skal det sikres, at der ikke er negative bæredygtighedspåvirkninger. Desuden vurdering og fravalg jf. artikel 6 og 8.

DIALOG OM BÆREDYGTIGHEDSPRÆFERENCER

kræver uddannelse

I investeringsrådgivningen kortlægges kundernes bæredygtighedspræferencer via besvarelse af i første omgang 2 spørgsmål. Spørgsmålene, hvis omfang øges de kommende år, er integreret i investeringsprofilen i samme stil som risiko.

Kortlægning af bæredygtighedspræferencer stiller krav til såvel investeringsrådgiverens såvel som kundens viden om begrebet "bæredygtighed".

Derfor har rådgiverne i Skjern Bank i 2. halvår 2022 gennemgået en række e-learning vedrørende bæredygtighed i investeringsrådgivningen.

Tre centrale begreber inden for bæredygtighed

Bæredygtighedsbegrebet er som nævnt bredt. Samtidig kan det også have en individuel betydning. Derfor er det vigtigt at vide mere om de tre mest centrale og mest gængse begreber, der bruges, når man taler bæredygtighed; ESG, FN's verdensmål og CO2.

ESG står for miljø, sociale og ledelsesmæssige forhold. E'et omhandler miljø, klima og beskyttelse af biodiversitet. S'et omhandler faktorer, der påvirker menneskers og arbejdstagers liv og til slut g'et, som handler om god ledelsespraksis.

FN har 17 internationale vedkendte verdensmål, som er med til at drive økonomien i en mere bæredygtig retning. Det er blandt andet mål for at bekæmpe ulighed og sult i verden, men det er fx også adgang til sundhed og god uddannelse for alle.

CO2 er den helt store synder i forhold til klimaforandringerne og ikke mindst den globale opvarmning. Det er derfor vigtigt, at CO2-udledningen sænkes, så der kan skabes en mere bæredygtig og sund klode, som kan gives videre til de næste generationer.

Bæredygtighed handler om at gøre en positiv forskel, så jorden efterlades i bedre stand til den næste generation, og at det sikres, at mennesker behandles ordentligt og værdigt.

” **Bæredygtighed kan for mange være et flyvsk begreb. Vi ønsker i vores rådgivning at gøre bæredygtig investering mere konkret, så vi sammen med kunden får afklaret kundens bæredygtighedspræferencer bedst muligt.** ”

- Mads Lindbjerg, investerings- og udlandschef

Bredt udvalg af investeringsmuligheder

Som kunde i Skjern Bank er det muligt via bankens primære samarbejdspartnere BankInvest og Sparinvest at investere, så kundens præferencer til bæredygtighed og risiko efterleves.

BANKINVEST

har forpligtet sig til CO2-neutrale investeringer

CO2, klima og menneskerettigheder. Det er blot nogle af de ting, der fylder i hverdagen hos BankInvest, når snakken falder på bæredygtighed. Samtidig opleves det, at flere og flere investorer ønsker, at deres opsparing tager hensyn til den grønne omstilling – ofte gerne med et markant bæredygtigt aftryk. I 2022 tog BankInvest et vigtigt og forpligtende skridt i netop dén retning ved at fastsætte klare mål om at reducere CO2-udledningerne fra investeringerne i en række forskellige BankInvest-fonde.

Målet kommer i forlængelse af klimainitiativet Net Zero Asset Manager, som BankInvest underskrev i foråret 2021. Initiativet forpligter BankInvest og 291 andre kapitalforvaltere verden over til at investere CO2-neutralt senest i 2050.

Første delmål er klart: Inden 2030 skal CO2-udledningen fra investeringerne reduceres med 55 %.

CO2-målet gælder indtil videre 43 % af BankInvests samlede kapital under forvaltning, hvor der allerede i dag findes brugbare CO2-data. Målet er at den omfattede kapital samt ambitionen for CO2-målene, bliver løftet betragteligt de kommende år.

Bonusinfo

En investering er bæredygtig, når den bidrager til et socialt- og/eller et miljømæssigt mål. En bæredygtig investering skal ifølge EU-lovgivningen bidrage til mindst ét miljømæssigt eller socialt mål uden at gøre væsentlig skade på de øvrige. Derudover skal de virksomheder, der investeres i, følge god ledelsespraksis.

Jakob Møller Petersen
Chief Sustainability Officer, BankInvest

”

Vi er så ambitiøse, som data tillader. I første omgang har vi sat konkrete CO2-mål på den andel af vores kapital under forvaltning, hvor vi har bred og pålidelig datadækning

”

- Jakob Møller Petersen,
Chief Sustainability Officer, BankInvest

Han forklarer, at BankInvest tager et medansvar for den grønne omstilling og løbende udvikler produkter, der trækker i den rigtige retning:

”Samtidig kommer der løbende bedre data, så vi efterhånden kan inkludere mere af vores kapital under forvaltning i vores målsætning og dermed hæve vores CO2-mål”, siger Jakob Møller Petersen.

BANKINVEST

Handler
med omtanke

Sparinvest

Sparinvest står bag investeringskoncept Lokal Puljeinvest, som er en enkel og effektiv måde at investere på, når det gælder opsparing til pension. Lokal Puljeinvest tilbyder en række investeringspuljer, som dækker de fleste behov, uanset om kunden er forsigtig eller mere risikovillig.

Når der investeres via Lokal Puljeinvest er der samtidig sikkerhed for, at det sker med bæredygtighed og ansvarlighed for øje. For når Sparinvest investerer på vegne af kunderne, sker der en vurdering af de enkelte selskaber ud fra et bredt bæredygtighedsperspektiv i selve investeringsprocessen – fx med hensyn til klimapåvirkning, håndtering af arbejdstagerrettigheder, diversitet og god selskabsledelse.

Stigende interesse skubber til den grønne omstilling

“Investorerne er blandt dem, der presser på selskabernes bæredygtige omstilling. De kan eksempelvis rejse spørgsmål om grøn omstilling og endda gennem generalforsamlingerne kræve, at et selskab sætter klimamål og lægger en plan for, hvordan de vil opnå dem. Og vi kan se, at det at håndtere de her bæredygtighedsudfordringer, faktisk også har en betydning for det afkast, som de leverer,” udtaler Søren Larsen, chef for bæredygtige investeringer i Sparinvest.

Bæredygtige investeringer via Sparinvest

Når der investeres bæredygtigt via Sparinvest er især disse forhold i fokus:

ESG-integration

Alle selskaber bliver analyseret ud fra et bæredygtighedsperspektiv i forhold til ESG. Det handler grundlæggende om at blive klogere på, om virksomhederne er deres ansvar bevidst, når det kommer til fx forurening, arbejdsvilkår, antikorrupation etc.

Aktivt ejerskab

Som investor i et selskab har Sparinvest muligheden, ansvaret og forpligtelsen til at være aktiv ejer og indgå i dialog med selskabet for potentielt at ændre deres adfærd og dermed skubbe til den bæredygtige omstilling.

Eksklusioner

Sparinvest har en politik om nul-tolerance over for selskaber, der er producenter eller distributører af kontroversielle våben som fx klyngebomber, biologiske- og kemiske våben. Der investeres heller ikke i tobaksselskaber.

Selskaber med høj negativ klimapåvirkning samt selskaber, hvor dialogen har været resultatløs, bliver ekskluderet.

Et bæredygtighedsfokus i investeringsprocessen er ikke nyt i Sparinvest. Det er der arbejdet med i mange år, for Sparinvest er overbeviste om, at bæredygtighed hænger uløseligt sammen med målet om at skabe gode langsigtede afkast. Der arbejdes på flere fronter med at sikre klimaneutrale investeringer – fx har Sparinvest forpligtet sig til at sænke alle deres investeringers CO2-udledninger til samlet at være 0% senest i 2050.

*Søren Larsen
Chef for bæredygtige
investeringer, Sparinvest*

Sparinvest er en del af Nykredit-koncernen, og deres kapitalforvaltere er i 2022 endnu en gang blevet kåret af det uafhængige institut Morningsstar som Danmarks bedste fondshus til aktier, obligationer og kombinationen aktier og obligationer.

CO2-AFTRYK FRA INVESTERINGSPRODUKTER

RESUME

- CO2-udledning fra investeringer via BankInvest og Sparinvest er opgjort til 15.511 mio. tons.
- Der er ikke beregnet på CO2-udledning fra egenbeholdningen, samt den mindre andel fra porteføljestyling.
- Med opgørelsen har banken fået en indikation af de væsentligste CO2-udledningskilder fra kunders investeringer via BankInvest og Sparinvest.
- Bankens samarbejdspartnere forventes i 2023 at fortsætte med at udbygge udbuddet af produkter og services, der kan understøtte kundernes muligheder for at træffe et bæredygtigt valg, når de investerer.
- En reduktion i CO2-udledningen i 2023 forventes drevet af et endnu større fokus på rådgivning af kunderne om bæredygtige investeringsprodukter på baggrund af kundernes ESG-præferencer.

Indledning

Forum for Bæredygtig Finans lancerede i december 2019 en række anbefalinger til, hvordan den finansielle sektor kan accelerere den bæredygtige omstilling af samfundet. En af anbefalingerne lyder på, at alle pengeinstitutter fremlægger en årlig handlingsplan for reduktion af CO2-aftrykket af deres investeringsprodukter.

Beregningen af CO2-aftrykket fra investeringsprodukter pr. 31.12.2022 er bankens anden beregning og afspejler, hvor banken aktuelt står. Banken er fortsat i de første steps i forhold til at kunne lave en egentlig handlingsplan for nedbringelse af CO2-aftrykket fra investeringsprodukter.

Handlingsplanen afspejler, hvor banken aktuelt står. Måden, banken arbejder med handlingsplanen og opgørelsen på, vil udvikle sig fremadrettet. Fokus er fortsat at skabe gennemsigtighed med henblik på at kunne identificere de af bankens investeringsaktiviteter, hvor udledningen af CO2 kan reduceres.

I takt med at flere virksomheder opgør CO2-aftryk forbedres datagrundlaget, men der mangler endnu data på nogle aktivklasser og der-

for bærer kvaliteten af udledningsdata også ved dette års rapportering præget af ikke komplette data.

Opgjort CO₂e-udledning fra investeringsprodukter pr. 31. december 2022.

	Markeds- værdi mio. kr.	Ton CO ₂ e pr. investeret mio. kr. *	Udledning (ton CO ₂ e)**	Dæknings- grad***
Total investeringer	2.407		15.511	
Optimaprodukter via BankInvest	955	6,0	5.768	65%
Puljeinvesteringer via Lokalpuljeinvest	1.452	6,7	9.743	87%

* CO₂-aftryk angivet i ton CO₂e pr. investeret mio. kr.

** Total CO₂-emissioner i ton CO₂-ækvivalenter (CO₂e), hvor der tages højde for dækningsgraden til brug for estimering af porteføljens fulde CO₂-udledning.

*** Dækningsgraden er et nøgletal, der beskriver, hvor stor en del af porteføljen der findes CO₂-datadækning på. Det vil sige, at hvis dækningsgraden er 87%, betyder det, at der benyttes data for 87% af porteføljen. Den resterende del af porteføljen antages at have samme klimaafttryk, som den del, der er dækning på.

Når Skjern Bank investerer på vegne af kunder, eller rådgiver dem til investering, sker det væsentligst enten via puljeløsninger i Lokal Puljeinvest eller investeringsfonde i Optima-konceptet hos BankInvest. Hos BankInvest og Sparinvest har reduktion af CO2-udledningen længe været et mål. Det betyder også, at mange af de investeringsprodukter, som banken i dag distribuerer, har fokus på, hvor meget CO2 de virksomheder, der investeres i, udleder.

Ovenstående viser de samlede nøgletal vedr. ton CO₂e pr. investeret mio. kr. for de respektive porteføljer hos BankInvest og Sparinvest. CO2-aftrykket fra hhv. Sparinvest og BankInvest kan ikke sammenlignes, men tjener alene det formål at måle på CO2-aftrykket relateret til investeringer, som foretages på vegne af kunderne.

En sammenligning af ovenstående er ikke mulig, da dækningsgraderne afviger, såvel mellem de to overordnede porteføljer, samt vedr. de underliggende produkter i porteføljerne. Dækningsgraden er i øvrigt afgørende for estimeringen af den del af porteføljen, hvor der ikke foreligger data vedr. CO2-aftrykket.

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

5. Offentliggørelse
af CO2-aftryk og
mål for fremtidige
reduktioner

Med baggrund i det underliggende data kan banken i 2023 følge udviklingen i såvel CO2-aftrykket fra investeringer, samt følge udviklingen i dækningsgraden. Den væsentligste forskel i dækningsgraderne skyldes, at BankInvest ikke beregner CO2-aftryk vedr. realkreditobligationer i Optimaprodukterne, mens dette beregnes i puljeprodukterne fra Lokalpuljeinvest.

Udviklingen i CO2-aftrykket pr. investeret mio. kr.

(ton CO2e)	2022	2021	Ændring 21/22
Optimaprodukter via Bankinvest	6,0	12,8	-6,8
Puljeinvesteringer via Lokalpuljeinvest	6,7	9,6	-2,9
Total investeringer i mio. kr.	2.407	2.476	-69

Det konstateres, at der er sket reduktion af CO2-aftrykket fra såvel Puljeinvesteringerne via Lokalpuljeinvest (-2,9 ton) og i særdeleshed fra Optima-produkterne fra Bankinvest (-6,8 ton).

BankInvest oplyser, at reduktionen vurderes at være præget af flere faktorer. Dels har udviklingen i produkterne det seneste år båret præg af en generel sektorrotation med baggrund i de løbende investeringsanalyser, hvor andele i aktier relateret til Emerging Markets er udskiftet til fordel for aktier fra vestlige lande. Samtidigt er der sket udvikling mod flere large cap-aktier fremfor small cap. Da CO2-aftrykket generelt set er højere ved Emerging Market-aktier og small-cap aktier, reduceres CO2-aftrykket som en følgevirkning heraf. En reduktion i eksponeringen til High Yield obligationer har også påvirket CO2-aftrykket positivt.

Herudover er det bankens og samarbejdspartnernes indtryk, at udviklingen fra sidste år også er påvirket af, at de enkelte virksomheder har øget fokus på CO2-udledning, og at de er blevet bedre til at rapportere. Flere og flere virksomheder rapporterer nu egne emissioner og med en højere grad af kvalitet, hvilket reducerer omfanget af estimerede data. Dette påvirker også en sammenligning af CO2-aftrykket.

Udviklingen kan også tilskrives ændringer som følge af udsving i markedskurserne. Dette skyldes, at modellen for opgørelse af CO2

aftryk pr. investeret mio. kr., tager afsæt i investeringernes aktuelle markedsværdi. Hermed ændrer værdien sig som følge af udsving i markedskurserne.

Aktivklasser omfattet af opgørelsen

De omfattede investeringer i opgørelsen er baseret på et udvælgelseskriterium om, at banken har en direkte adgang til eller direkte indflydelse på at påvirke kundens sammensætning af investeringer. Opgørelsen omfatter derfor den samlede portefølje, der disponeres af banken, eller hvor der er ydet rådgivning – i praksis investeringerne foretaget via Sparinvest og BankInvest.

Foruden tilbuddet om at investere via Sparinvest eller BankInvest, tilbyder banken også porteføljestyring, hvor banken udvælger og løbende styrer udvælgelsen af værdipapirerne. Volumen i dette tilbud er begrænset, og opgørelse af CO2-aftrykket fra denne er udeladt.

I anbefalingen fra Forum for Bæredygtig Finans anbefales det også, at banken måler og offentliggør CO2-udledningen fra bankens egenbeholdning ekskl. handelsbeholdninger. Bankens har i opgørelsen pr. 31.12.2022 fravalgt dette, da egenbeholdningen med undtagelse af handelsbeholdningen i hovedtræk er fordelt mellem primært realkreditobligationer, danske statsobligationer samt ejendele i sektorselskaber. Danske realkreditobligationer vurderes at have en betydelig lavere CO2-udledning end aktier og virksomhedsobligationer.

Bankens beholdning af sektoraktier er i høj grad baseret på engagement, indflydelse og samarbejde med de respektive selskaber. Et egentligt fokus på CO2-udledning har på nuværende tidspunkt ikke indflydelse på vores beholdning af aktier i disse selskaber. Banken vil derimod via vores indflydelse tilskynde at også disse virksomheder har fokus på CO2-udledningen – og øvrige ESG-forhold. Det er desuden ikke muligt at fremskaffe data omkring CO2-udledningen fra alle sektoraktier.

Uden for opgørelsen er desuden også eksempelvis de investeringer, som kunden selv foretager, eller som banken foretager efter instruks fra kunden.

Datagrundlaget

Til brug for opgørelsen af CO2-udledningen fra investeringer har banken anvendt de fælles principper for metoder for måling og opgørelse af finansierede emissioner fra investeringer, som er udviklet af Finans Danmark.

Til opgørelse af CO2-udledning for investeringer i aktier og virksomhedsobligationer anvendes data fra anerkendte dataudbydere f.eks. MSCI. Datagrundlaget består af både virksomhedsspecifikke data og estimerede udledninger.

Datakvalitet

De udregnede CO2-aftryk bærer også i 2022 præg af svingende datakvalitet og manglende data. Generelt er datakvaliteten dog forbedret i 2022.

Banken forventer, at datagrundlaget for udledningsdata forbedres yderligere i de kommende år. Dette vil kunne bidrage positivt til den løbende proces med at reducere CO2-udledningen fra investeringer.

Reduktionsmål

Ved udarbejdelsen af handlingsplanen for 2021 gjorde banken opmærksom på, at datagrundlaget var behæftet med usikkerhed. Selv om den grundlæggende rapportering af CO2 emissioner fra virksomheder er blevet bedre og er under udvikling, er det bankens aktuelle opfattelse, at der fortsat er stor usikkerhed om modeller, målinger og rapporteringsomfang. Bankens har derfor fortsat ikke et tilstrækkeligt betryggende grundlag til at kunne opstille et konkret mål for reduktion af CO2-udledningen vedr. kundernes og bankens investeringer.

Bankens engagement i og arbejde med at få reduceret CO2-udledningen fra investeringer sker i parløb med samarbejdspartnere og produktleverandører på investeringsområdet. Det er f.eks. investeringsforeninger, der udvælges blandt mange kriterier også ud fra en vurdering af deres evne til at reducere CO2-udledningen fra deres investeringsprodukter.

Sparinvest og Bankinvest har opstillet mål om reduktion af CO2-aftrykket, som banken støtter op om.

Konkrete tiltag

Banken anser opgørelsen af CO2-udledning fra investeringsaktiviteter som værende et af flere skridt i en proces mod at mindske CO2-udledning. Opgørelsen skal bruges som udgangspunkt for det videre arbejde med at identificere muligheder for at reducere negativ påvirkning.

Via samarbejdet med blandt andre BankInvest og Sparinvest, kan kunderne vælge udfra en bred produktpalette, som kan efterleve de fleste kunders bæredygtighedspræferencer.

I takt med at banken får afdækket kundernes bæredygtighedspræferencer forventes et udvidet udbud af investeringsprodukter med en bæredygtig profil hos samarbejdspartnerne.

Bankens produktleverandører på investeringsområdet er transparente om, hvor meget CO2, der udledes igennem de virksomheder, som deres produkter investerer i. Det sætter os i stand til at hjælpe kunderne med at finde netop de investeringsprodukter, der passer til deres bæredygtighedspræferencer.

I 2023 vil der fortsat arbejdes for at reducere CO2-udledningen fra investeringer. Dette sker i samarbejde med eksterne og samarbejdspartnere. Bankens har en forventning om, at et stigende forretningsomfang i fonde med særligt fokus på reduktion af CO2-udledning på sigt vil bidrage til at reducere bankens samlede CO2-aftryk fra investeringer.

PENSION

Klimavenlig livrente via Letpension er mere end vindmøller og solenergi

Letpension formidler pensions- og forsikringsløsninger gennem en række danske pengeinstitutter, herunder Skjern Bank. PFA er pensionselskabet bag, og det er også PFA, som står for investeringen af de opsparede penge.

Kunder i Skjern Bank har siden 2021 haft mulighed for at vælge, at en del af livrenteopsparingen skal investeres i et ekstra klimavenligt produkt – og det uden at ændre på investeringsprofil og risikoniveau.

Klimavenlige investeringer kan være vindmøller og solenergi, men det kan også være meget andet. Derfor investerer PFA i flere kategorier af aktier i deres ekstra klimavenlige investeringsprodukt Klima, hvor ambitionen er at opnå CO₂-neutralitet i 2025, og CO₂-negativitet i 2030:

- **Solution leaders:** de selskaber, der laver produkter og løsninger, der gør, at forbruger og virksomheder kan producere og forbruge grønnere, fx Vestas og Ørsted.
- **Transition leaders:** de selskaber, der går forrest i deres branche for at fremme den grønne omstilling, fx Novo Nordisk og Nestle.
- **Carbon leaders:** de selskaber, der har et let CO₂-aftryk i forhold til deres omsætning. Det er typisk tech- og finansvirksomheder, fx Facebook og Mastercard.

PFA kunne langt lettere nå CO₂-målene for produktet ved kun at investere i Carbon leaders, men for at PFA kan være med til at fremme den grønne omstilling i alle faser, investerer PFA også i Solution leaders og Transition leaders.

” *Pensionselskaber har en vigtig rolle, når det kommer til at påvirke samfund og virksomheder i en mere klimavenlig retning, og PFA bidrager til den grønne omstilling med fokus på flere forskellige industridrivere i det ekstra klimavenlige investeringsprodukt Klima.* ”

Lars Stouge, adm. direktør i Letpension

 Letpension

FORSIKRINGER

- også til elbiler

Via bankens samarbejde med Privatsikring tilbydes bankens kunder konkurrencedygtige forsikringsprodukter.

Privatsikring tilbyder bl.a. attraktiv bilforsikring til elbiler, hvor fordelene ved forsikringen er:

- Ladekabel dækket ved fx tyveri
- Mulighed for 0 kroner i selvrisiko
- Elitebilist (over 25 år) efter 3 skadefri år
- Bilhenter og lånebil ved skader
- Ladestander dækket ved husforsikring hos Privatsikring

privatSIKRING

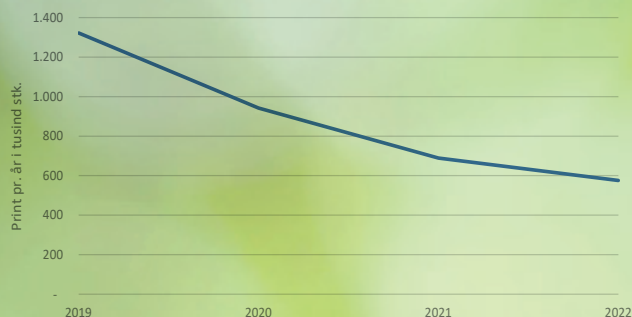
MILJØFORHOLD INTERNT I SKJERN BANK

Banken ønsker overordnet at begrænse miljøpåvirkningen og de miljørelaterede risici.

Der er fokus på bankens egen påvirkning af miljøet på flere forskellige områder:

- Det seneste år er fysiske print reduceret med 16,5% og 56,4% siden 2019. Banken har dermed opnået sit treårsmål for en reduktion på 40%. Nye reduktionsmål vil fastsættes i 2023.
- Affald sorteres og sendes til genanvendelse, og i løbet af 2023 bliver det også muligt at sortere madaffald.
- Madspild forsøges reduceres til et minimum.
- Energibesparende elektronisk udstyr anvendes i det omfang det er muligt i alle områder af banken. Banken har de seneste år investeret i LED-belysning i alle afdelinger.
- Samkørsel koordineres i forbindelse med uddannelses- og mødeaktiviteter.
- Video- og telefonmøder afholdes i alle tilfælde, hvor dette er muligt. Området vil blive højt prioriteret som et meget vigtigt alternativ til det fysiske møde for de kunder, som må ønske det.

Figur: Udvikling i antal print fra 2019 til 2022

SÆRLIGE TILTAG I 2022

Energikrisen har krævet handling

Banken har i 2022 taget et aktivt valg om, at banken ikke anvender unødige ressourcer. Derfor har banken:

- Slukket unødig facadebelysning uden for åbningstiden
- Sænket temperaturen i afdelingerne
- Øget fokus på de gode vaner vedr. bl.a. sluk af lys, skærme mv.

Kompenserer strømforbruget via oprindelsescertifikater fra danske vindmøller

Via køb af oprindelsescertifikater vedr. elproduktion fra danske vindmøller er Skjern Bank også i 2022 indirekte CO2-neutral for så vidt angår sit eget strømforbrug. Opkøbet af certifikater er med til at animere til stigende efterspørgsel efter strøm fra vedvarende energikilder i Danmark, hvilket gør det mere attraktivt for investorer at igangsætte nye vedvarende energiprojekter.

Solceller på egne bygninger på vej

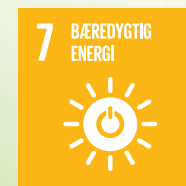
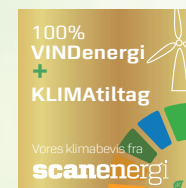
Banken ønsker i 2023 også at bidrage direkte med en mere klimavenlig energiproduktion. Banken igangsætter processen med at få installeret solceller på bankens bygninger, startende med hovedkontoret i Skjern.

Støtter klimatiltag i tredje verdenslande

Ved at fordoble bankens bidrag til køb af certifikater vedr. vindenergi støtter Skjern Bank via sin elregning, udviklingsprojekter i typisk 3. verdenslande. Bankens elleverandør udvælger årligt projekter defineret af sammenslutningen "Gold Standards", som er etableret af en række af verdens største NGO'er.

Bonusinfo:

98,6% af alle kundevedtatte dokumenter fremsendes elektronisk til kunden

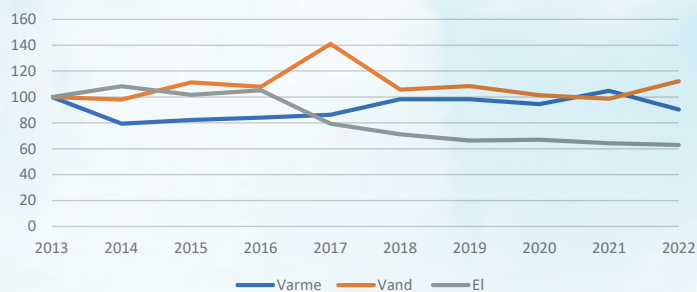
Energiberegning af forbruget på hovedkontoret

I foråret 2021 fik banken udarbejdet en energiberegning af forbruget på hovedkontoret i Skjern.

Formålet var at få sikkerhed for, at banken har foretaget de væsentligste tiltag for at reducere energiforbruget. Energiberegningen viste kun ganske få anbefalinger, og banken fik på baggrund af rapporten en betrygget vished for, at den ikke spilder unødige ressourcer på hovedkontoret.

Med baggrund i energiberegningen i Skjern har banken efterfølgende fulgt op på forbruget i bankens øvrige afdelinger og iværksat tiltag ved behov.

Forbrug på hovedkontoret i Skjern
Indekseret udvikling i de seneste 10 år

Indirekte forbrug hos samarbejdspartnere

Forbruget til strøm vurderes i det store perspektiv relativt lavt i Skjern Bank. Hos JN Data, som står for selve den løbende IT-mæssige drift i Bankdata-samarbejdet, og dermed også i Skjern Bank, er særligt strømforbruget til servere væsentligt større. Derfor er det også glædeligt, at JN Data har stort fokus på bæredygtighed. Bl.a. kompenserer JN Data også sit strømforbrug ved køb af oprindelsescertifikater på dansk vindmøllestrøm.

Banken har i 2022 ikke indarbejdet sit indirekte CO₂-aftryk (scope 3) foruden estimaterne på CO₂-aftryk fra udlån og investeringer, men vil i 2023 undersøge mulighederne for dataunderstøttelse til indregning af yderligere indirekte forbrug.

Bonusinfo om CO₂

CO₂ er en luftart som også kaldes kuldioxid. CO₂ er nødvendig for jordens økosystem og dermed for det generelle liv for mennesker, dyr og planter på jorden. Udfordringen med CO₂ opstår, når der udledes for meget CO₂ i atmosfæren, fx ved forbrænding af fossile brændstoffer som kul, olie eller naturgas. Derved opstår "drivhuseffekten", som medfører global opvarmning og en generel ændring af klimaet.

CO₂ måles i CO₂ ækvivalenter, CO₂e, som er en fælles måleenhed for de forskellige typer af klimagasser (fx kuldioxid, metan og diverse F-gasser), da gasarterne har forskelligt påvirkning.

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

3. Gennemfør
bæredygtighed i
egen forretning

CO₂-kortlægning af bankens forbrug

Som et andet værktøj til at vurdere bankens forbrug, har banken årligt fra og med 2020 fået kortlagt sit direkte CO₂-aftryk fra sin egen udledning (dvs. scope 1 og 2). (se opgørelsen i ESG-nøgletallene på side 49).

Energiforbruget har været svagt stigende de seneste år. Målt på energiforbruget pr. medarbejder ses dog en tilfredsstillende reduktion.

SOCIALE FORHOLD

Lokalsamfund

Som lokalbank har social bæredygtighed og samfundsansvar historisk altid været et vigtigt og naturligt fokusområde for banken. Via bankens rådgivning, finansielle produkter til kunderne, ønsker banken at medvirke til udvikling i markedsområderne.

Engagement og samarbejde til glæde og gavn

Det løbende engagement i og samarbejde med lokale foreninger, institutioner, organisationer og begivenheder o.lign. kan ligeledes ses som en helt naturlig del af bankens rolle i lokalsamfundet.

Et betydeligt antal af lokalområdernes foreninger og organisationer støttes, og banken bakker dermed op om såvel sports- og kulturlivet, som foreningslivet generelt. Det gøres i en overbevisning om, at positive relationer lønner sig, og at sports- og kulturoplevelser skaber sammenhold og bidrager til et sundt og rigt liv i lokalsamfundene.

Sikre forståelsen for privatøkonomi

Banken inviterer løbende folke- og efterskoleelever samt elever på ungdomsuddannelserne til oplæg omkring privatøkonomi. Det er vigtigt at bidrage til at sikre at den unge generation har gode forudsætninger for at træffe økonomiske valg, da forkerte beslutninger som ung ofte viser sig at have betydning i voksenlivet.

Banken har ingen generel politik for de sociale forhold vedrørende lokalområdet, da det ligger i bankens DNA og kultur at agere, som beskrevet ovenfor.

En væsentlig skatteyder

Det er en glædelig afledt effekt af de seneste års positive resultater og aktivitet i banken, at banken kan yde et væsentligt samfundsbidrag via dels de betalte selskabsskatter og lønsumsafgifter samt afledte udbytteskatter og skattebetalinger fra bankens medarbejdere.

Skattebetalinger

(1.000 kr.)	2022	2021
Selskabsskat (22%)	40.894	41.230
Lønsumsafgift (15%)	17.749	15.753
Ejendomsskat	233	180
I alt	58.876	57.163

Skattebetalinger tilknyttet Skjern Bank som arbejdsplads

(1.000 kr.)	2022	2021
Samlet betaling af A-skat	30.538	26.748
Arbejdsmarkedsbidrag	7.916	7.029
I alt	38.454	33.777

Skjern Bank afholder løbende lokale temaaftener med fokus på bl.a.:

- Førstegangshuskøb
- Testamente og arv
- Intro til økonomi for skoleelever

SKJERN BANKS SAMARBEJDSPARTNERE I LOKALOMRÅDERNE

Skjern Bank bakker op, når kunder, samarbejdspartnere, foreninger, klubber og institutioner laver aktiviteter og events, der fremmer sundhed og trivsel.

Lokal opbakning af denne karakter bidrager til et sundt og indholdsrigt liv for børn og voksne i de områder, hvor Skjern Bank har sit virke.

Skjern Bank-løbet i Bramming

Det traditionsrige motionsløb for alle i Bramming - med bankens maskot KVIK som løbsdeltager.

Gå dig glad i Gørding

Fællesskabet er i højsædet, når arrangementet "Gå dig glad" afvikles i Gørding. Mere end 300 glade kvinder havde meldt sig til en social gåtur i juni, hvor der kunne vælges mellem distancerne 2,5 km, 5 km eller 10 km. Skjern Bank forærede alle løbsdeltagerne en farverig t-shirt til gåturen.

Øresund Håndbold

"En fysisk og mental legeplads for alle" er målsætningen hos Øresund Håndbold.

Movember på Virum Gymnasium

Movember sætter fokus på mænds sundhed, og det var en fællesaktivitet, som drengene på Virum Gymnasium tog del i - med støtte fra Skjern Bank.

SOCIALE FORHOLD

Skjern Banks medarbejdere bidrager til fællesskaber, sundhed og lokale indsatser i alle bankens markedsområder

En stor andel af bankens medarbejdere bruger fritiden på aktiviteter, der fremmer blandt andet sundhed og social trivsel, og det er med til at skabe sammenhængskraft mellem banken, medarbejderne og de lokale miljøer.

Det spænder bredt fra håndbold-, fodbold-, gymnastiktrænere, til bestyrelsesposter inden for sport, kultur, politik og frivilligt arbejde i grundejerforeninger, forældrebestyrelser og øvrige sociale og humanitære foreninger.

Banken anser det som en stor styrke, at mange medarbejdere har tid og overskud til at bidrage til en bred vifte af fællesskaber.

Ikke blot giver det en god balance i medarbejdernes hverdag, at tiden bruges afveksende på arbejdsliv og fritid. Det er også en stor gevinst, at mange medarbejdere bidrager til det lokale samfund og er med til at skabe relationer i sammenhænge inden for sport, kultur, foreninger og øvrige fællesskaber. Det giver værdi for lokalområdet og dermed også for banken.

” *Skjern Banks medarbejdere medvirker til at skabe sammenshængskraft i vores lokalområder.* ”

- Marianne Østergaard, HR i Skjern Bank

Nogle af bankens øvrige indsatser

Når Danmark går sammen om FN's verdensmål og samler ind i den gode sags tjeneste, vil Skjern Bank også gerne bidrage. I 2022 er der doneret beløb til Danmarks Indsamling, og det bliver der ligeledes i 2023.

Bag Danmarks Indsamling står 12 humanitære organisationer og DR, og formålet er at hjælpe mennesker i nogle af verdens fattigste lande. Ved at støtte Danmarks Indsamling bakker banken op om verdensmål nr. 1, 2, 3, 4 og 6.

Skjern Bank har desuden i 2022 doneret beløb til Røde Kors til hjælpearbejdet i Ukraine og andre brændpunkter i verden.

Banken har igennem en årrække, og gør det stadig, støttet Kræftens Bekæmpelse i Knæk Cancer kampagnen.

I 2022 har Skjern Bank igen støttet Dansk Folkehjælp's Julehjælp, som støtter fattige og udsatte børnefamilier i Danmark, der ikke har råd til at holde juleaften.

En lille flok af medarbejderne i Skjern Bank, som hver især i deres fritid giver et positivt bidrag til fællesskaber, sundhed og lokale initiativer.

MEDARBEJDERE

Bankens medarbejdere er og har altid været den vigtigste ressource i banken. Medarbejderne er derfor også en nøglefaktor i forhold til at skabe bæredygtig udvikling i bankens interne forhold – og ikke mindst vedr. rådgivernes evne til at bidrage til kundernes bæredygtige udvikling via en proaktiv og kundefokuseret rådgivning.

Som et led i at fastholde en høj grad af tilfredshed og stolthed over at arbejde i Skjern Bank, samt fortsat at være en attraktiv arbejdsplads for nye medarbejdere, vurderes det vigtigt, at banken har fokus på og gennemsigtighed omkring bankens bæredygtige forhold og tiltag.

Uddannelse skaber fundamentet for den gode kundedialog og -rådgivning

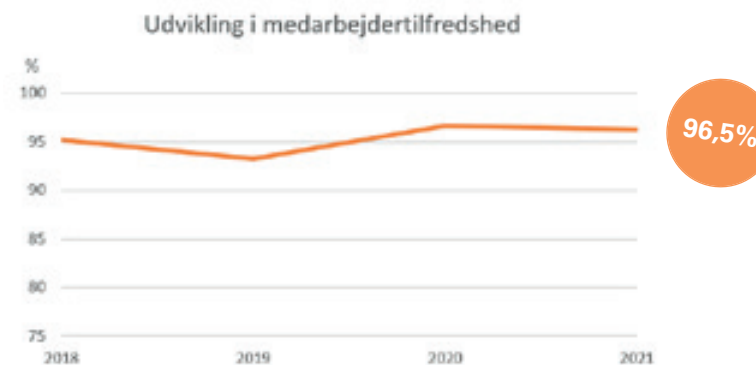
For at medarbejderne kan opretholde et højt kompetenceniveau – også i forhold til at fremme bæredygtighed hos kunderne – vil banken løbende uddanne medarbejdernes kompetencer heri. På bæredygtighedsområdet har medarbejderne i 2022 bl.a. gennemgået e-learningmateriale fra Finanssektorens Uddannelsescenter (FU) om den finansielle sektors rolle i den grønne omstilling. Bankens rådgivere har desuden modtaget undervisning i form af:

- Obligatoriske e-learning vedr. dialog om bæredygtighed ved investeringsrådgivning
- Virtuelt oplæg fra energiekspert fra SparEnergi.dk og NRGi
- E-learning fra Totalkredit og FU omkring kundedialog om energiforbedrende tiltag i boligen
- Undervisning fra FU i kundedialog omkring erhvervs-kundernes bæredygtighedsforhold på bankens egen undervisningsdag for erhvervsrådgivere.
- Inspiration fra Erhvervshusene omkring kundernes mulighed for vejledning inden for bl.a. den grønne omstilling.

Foruden ovenstående har 2022 budt på en række øvrige såvel interne som eksterne uddannelsesforløb inden for andre fagområder.

Medarbejderforhold og -tilfredshed

Hele fundamentet for at medarbejderne kan præstere på det forventede høje niveau er en høj medarbejdertilfredshed, hvorfor banken har et stort fokus herpå. Årligt foretages en anonym trivselsundersøgelse, og det er igen særdeles glædeligt at konstatere, at medarbejdernes trivsel er meget tilfredsstillende med 96,5% (2021: 96,3%), der tilkendegiver, at banken i høj grad eller meget høj grad er et rigtigt godt sted at arbejde - og at de samtidigt er stolte over deres ansættelse i banken.

Skjern Bank ønsker at skabe rammerne for et godt og udfordrende arbejdsliv med attraktive vilkår og gode udviklingsmuligheder for alle medarbejdere ved at:

- Sikre et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.
- Løbende at fokusere på medarbejdernes kompetencer og tilbyde videreuddannelse, hvor dette er relevant.
- Understøtte trivsel og sundhed på arbejdspladsen.
- Fastholde en lønpolitik uden variable lønde.

Banken har udfærdiget en personalepolitik og en medarbejderhåndbog, hvoraf bankens principper og tiltag overfor medarbejdere fremgår.

Anbefaling fra
Forum for
Bæredygtig Finans

10. Fokus på ud-
dannelse i finans-
sektoren

Banken har konkret :

- Årlige medarbejdersamtaler, SUS-samtaler (strategisk udviklingssamtale), hvor der er fokus på udvikling, ønsker og muligheder fremadrettet, performance, uddannelse og trivsel sat i relation til bankens strategiske målsætninger.
- Tilbud til alle medarbejderne om gratis frugt samt tilskud til motion.
- Personaleforening, der løbende arrangerer medarbejderarrangementer af både sportslig og social karakter, hvortil banken giver et årligt tilskud.
- Tilknyttet en privat sundheds- og tandforsikring til alle medarbejdere.
- Sørgt for, at der tages hensyn til medarbejderne i form af orlov, deltid og flextid, herunder også helbredsmæssige foranstaltninger i form af specialudstyr og arbejdstid.
- Udarbejdet diverse politikker fx sundhedspolitik, sygepolitik, sorgpolitik, samt adfærdskodeks.
- En seniorpolitik, som muliggør individuelle senioraftaler til gavn for såvel den enkelte medarbejder som banken.
- En seniorklub som afholder forskellige arrangementer for pensionerede medarbejdere, idet banken finder det vigtigt, at der – også efter pensionering – bevares en tæt kontakt mellem banken og medarbejderne.
- Fokus på effektivisering og optimering af de administrative processer og rutiner, herunder en optimal udnyttelse af digitale muligheder.
- Indført et sundhedskatalog til frivillig brug.
- Indført individuel sundhedsanalyse.
- Indført muligheden for at EarlyCare-forløb via PFA ved mere end 5 sammenhængende sygedage.

Desuden finder banken det naturligt, at medarbejderne kan få arbejds- og privatliv til at harmonere. Derfor er der gode muligheder for fleksibilitet i arbejdet og lejlighedsvis hjemmearbejde. Desuden har banken en stresspolitik, der skal sikre, at stress identificeres, håndteres og behandles.

Banken har ligeledes en Sundhedspolitik, som skal sikre, at banken som arbejdsplads gør sit til at medarbejderne lever sundt og trives både på arbejde og hjemme – og kan komme i hurtig behandling, hvis der bliver behov for det.

Kontinuitet og diversitet

Banken har de seneste år budt en stribe nye kollegaer velkommen, hvilket medfører, at banken har sit højeste medarbejderantal nogensinde. Banken har i 2022 også sagt farvel til en række kollegaer, hvor ca. halvdelen af disse vedrører pensionering og den anden halvdel har søgt nyt job, særligt uden for den finansielle branche.

I et arbejdsmarked, hvor der de seneste år – ikke mindst i 2022 – har været relativ hård konkurrence om arbejdskraft, vurderer banken, at medarbejderomsætningshastigheden fortsat er relativ lav, og den gennemsnitlige anciennitet vurderes fortsat høj (10 år).

Dette giver en særdeles stærk kontinuitet på medarbejderholdet, hvor Skjern Bank-kulturen naturligt videreføres. Kønsfordelingen er ligeligt fordelt mellem kvindelige og mandlige medarbejdere.

I bankens ledergruppe ses en overrepræsentation af mænd (10/90). Det er bankens oplevelse, at det kan være svært at rekruttere kvindelige medarbejdere til ledelsesposter. Dette forhold er medvirkende til, at der kan opbygges en lønforskel i medianlønnen mellem kønnene på 1,2 gange. Det er bankens vurdering, at der aflønnes med lige løn for lige arbejde (jobfunktion, anciennitet, ansvar mv.).

Banken har i sin politik "Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i pengeinstituttets ledelse" gjort det klart, at bankens medarbejdere uanset køn skal opleve, at de har samme muligheder for karriere og lederstillinger, samt at banken ønsker en

åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt uanset køn.

Uddannelse og fastholdelse af vidensarbejdspladser i lokalområderne

I Skjern Bank tilføjes der løbende nye unge kræfter til det stærke hold via ansættelse af elever og/eller finanstrainees, og det er altid med sigte på efterfølgende ansættelse efter elev-/traineeperioden. Alder er dog generelt ikke en væsentlig faktor i ansættelsesprocessen og banken har i 2022 ansat nye kollegaer på tværs af alder.

Menneskerettigheder

På baggrund af en risikovurdering af bankens, branchens og de danske samfundsforhold har Skjern Bank ikke en decideret politik omkring menneskerettigheder. Banken anser det som en selvfølge at overholde menneskerettighederne, herunder overenskomsterne gældende for bankens medarbejdere, og vurderer helt grundlæggende at dette er vigtigt for et retfærdigt og sikkert samfund.

Der tages desuden højde for overholdelse af menneskerettigheder, når kunderne investerer via bankens samarbejdspartnere. Som det fremgår på s. 20 fravælges investering i virksomheder, som tilside-sætter menneskerettigheder uanset om investeringsprodukterne efterlever kravene til artikel 6, 8 eller 9 i disclosure forordningen.

I 2022 fik alle medarbejdere mulighed for at få lavet sin egen individuelle sundhedsrapport på baggrund af en individuel sundhedsundersøgelse

LEDELSESMÆSSIGE FORHOLD

- herunder samfundsansvar

Aktionærforhold

Som børsnoteret virksomhed tilstræber banken at kunne levere et tilfredsstillende og stabilt afkast til aktionærerne. Afkastet skal ske på et transparent grundlag, og banken har bl.a. en offentlig udbyttepolitik. Udbyttepolitikken har været gældende siden 3. kvartal 2018.

Samtidigt ønsker banken via sine oplysninger i bankens finansielle rapportering (kvartals-, halvårs- og årsrapporter), denne ESG-rapportering samt øvrige informationer på hjemmesiden, at give et godt og sammenligneligt informationsgrundlag til investorer, der ønsker at vurdere bankens tiltag og resultater inden for såvel det finansielle område som vedr. bæredygtighed mv.

Det vurderes, at fokus på understøttelse af den bæredygtige udvikling, fremadrettet vil være en vigtig faktor for fortsat at kunne levere tilfredsstillende afkast til bankens aktionærer. Dette gælder såvel banken internt som i relation til kunden.

Lovgivning

Bankens nøgleværdi ordentlighed betyder blandt andet, at banken og dens medarbejdere i enhver henseende som en selvfølge skal operere inden for lovgivningens rammer og ikke tage del i uetiske forhold generelt.

IT-sikkerhed	Banken overholder naturligvis lovgivningskravene om IT-risikostyring i den finansielle sektor. Der findes betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på IT-området, og IT-sikkerheden prioriteres i forhold til proportionaliteten. Kravene på området er steget yderligere de seneste år, og banken har afsat de nødvendige ressourcer til også fremadrettet at leve op til kravene.
Outsourcing	Banken benytter sig på IT-området såvel som på øvrige områder af muligheden for at outsource arbejdet med forskellige aktiviteter. Ansvar for områderne fralægges dog på ingen måde, og der er i de seneste år indført organisatoriske tiltag, som skal sikre, at banken kan leve op til de til stadighed stigende krav for outsourcete aktiviteter.
Persondata	Banken overholder lovgivningen om beskyttelse af personfølsomme oplysninger, dette i forhold til fortrolighed, integritet og tilgængelighed.
Basal indlåns- og betalingskonto	Alle kunder som måtte ønske adgang til en basal indlåns- og betalingskonto, tilbydes dette, da alle har ret til en Nem-konto. Det kræver naturligvis korrekt legitimation og udfyldelse af kundekendingsproceduren.

Antikorruption og bestikkelse

I "Politik for sund virksomhedskultur for Skjern Bank" følger bl.a., at det er uacceptabel adfærd hos ledere eller øvrige medarbejdere i banken at medvirke til korruption eller modtage bestikkelse.

Banken har ikke udfærdiget politikker på området, da det er åbenlyst, at det ikke er foreneligt med arbejdet i banken, hvis der medvirkes til korruption og/eller bestikkelse. Banken vil ligeledes ikke have kunder eller leverandører, der ikke lever op til dette.

Whistleblowerordning

Banken har etableret en whistleblowerordning, hvor medarbejdere anonymt kan foretage anmeldelse vedr. ulovlig eller uetisk adfærd såvel i banken som blandt kollegaer.

Anmeldelser kan vedrøre et af følgende forhold (ikke udtømmende):

- Overtrædelse af hvidvasklovgivningen
- Overtrædelse af reglerne i Lov om finansiel virksomhed
- Uregelmæssigheder i regnskabsføring, intern kontrol eller revision
- Indikationer på økonomisk kriminalitet, herunder dokumentfalsk, bedrageri, korruption eller lignende
- Sexchikane

Anmeldelse til whistleblowerordningen sker igennem en portal fra bankens intranet til bestyrelsesformanden.

Banken dokumenterer sit kendskab til alle kunder og overholder i enhver henseende hvidvasklovgivningen.

Bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering

Indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering har meget høj prioritet i banken. Der er udfærdiget politik og forretningsgange på hvidvaskområdet.

Banken har et stort og fortsat stigende ressourceforbrug på bl.a.:

- risikovurdering og ajourføring af datagrundlag på alle kunder,
- overvågning af adfærd, undersøgelse af alarmer, indberetning af mistænkelige transaktioner eller adfærd til NSK (tidl. SØIK),
- undervisning af medarbejdere, hvor 2022 har budt på yderligere undervisning i relation til hvidvaskområdet,
- løbende optimering af processer og indsatser.

Bankens mål med anvendelsen af de mange ressourcer er at reducere den iboende risiko, der vedrører misbrug til hvidvask eller terrorfinansiering.

Når transaktioner eller adfærd efter endt undersøgelse fortsat vurderes mistænkelige, indberettes disse transaktioner til den Nationale enhed for Særlig Kriminalitet, NSK (tidl. SØIK). I 2022 foretog banken 148 stk. anmeldelser. Banken vurderer at have et stærkt og tilfredsstillende setup til at forhindre kunders brug af banken til hvidvask og terrorfinansiering.

Udvikling i årlige antal indberetninger til NSK

STATUS PÅ FN'S VERDENSMÅL OG INDSATSER I SKJERN BANK

Når Skjern Bank arbejder med bæredygtighed og samfundsansvar findes der inspiration i bl.a. FN's 17 verdensmål samt de 20 punkter fra Forum for Bæredygtig Finans (se nærmere på s. 44).

Banken fokuserer sine indsatser, hvor det vurderes, at banken dels kan bidrage bedst via sine kompetencer og roller i samfundet, samt hvor det vil skabe den største gavn for den bæredygtige udvikling.

I rapporten er det løbende vist, hvilke af FN's verdensmål, som bankens tiltag særligt bidrager til opfyldelsen af. Disse er samlet set:

Verdensmål nr. 7: Bæredygtig energi

Banken kompenserer for sit strømforbrug via køb af oprindelsescertifikater vedrørende strøm fra danske vindmøller, og derved er banken med til at skabe en øget efterspørgsel på vedvarende energi, hvilket kan øge andelen af vedvarende energi generelt.

Verdensmål nr. 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund

Via bankens finansielle løsninger til kunderne i bankens markedsområder samt engagement og støtte til lokale foreninger og lignende, er banken med til at understøtte den løbende udvikling i markedsområderne.

Banken har et naturligt fokus på at reducere sin egen miljøbelastning i lokalområderne. Affald sorteres og sendes til genanvendelse, og i løbet af 2023 bliver det også muligt at sortere madaffald. Der er desuden stor fokus på forbruget af papir.

Verdensmål nr. 12: Ansvarligt forbrug og produktion

Banken vil fortsætte sin reduktion af papirforbruget og i videst muligt omfang bruge elektroniske dokumenter frem

for fysiske. Desuden vil der ved indkøb fokuseres på materialer samt indkøb i større mængder, hvilket dermed giver besparelser på bl.a. emballage og transport.

Der arbejdes herudover med at reducere madspild til et absolut minimum.

Banken vil i sin årlige ESG-rapport bl.a. rapportere om udviklingen i bankens direkte forbrug (scope 1 og 2) fra el, vand og varme samt brændstof og har fokus på at begrænse dette forbrug.

Verdensmål nr. 13: Klimaindsats

Via bankens kompensering for sit strømforbrug via køb af oprindelsescertifikater fra danske vindmøller samt bl.a. støtten til klimatiltag i særligt 3. verdenslande bidrages til at reducere CO₂-udledningen.

Verdensmål nr. 16: Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Banken arbejder aktivt for at bekæmpe hvidvask og økonomisk kriminalitet og griber ind ved mistanke om ulovlige pengestrømme.

Verdensmål nr. 17: Partnerskaber for handling

Vejen til at opnå FN's verdensmål går gennem samarbejde. I Finanssektoren er der via Forum for Bæredygtig Finans lavet et samarbejde om at efterleve 20 definerende anbefalinger, som alle skal bidrage til at fremme bæredygtig udvikling.

I Skjern Bank arbejdes der sammen med sektoren og samarbejdspartnere mod at efterleve punkterne fra Forum for Bæredygtig Finans og dermed bidrage til den bæredygtige udvikling.

PUNKTER FRA FORUM FOR BÆREDYGTIG FINANS

– STATUS ULTIMO 2022 SAMT TILTAG OG ØNSKER FOR 2023

Nedenfor gives en status på bankens arbejde med anbefalingerne fra Forum for Bæredygtig Finans, samt en beskrivelse af tiltag og ønsker for 2023. Der kommenteres på de punkter, som banken finder, at den selvstændigt kan bidrage til. Punkter målrettet eksterne parter, politikere o.lign. er derfor undladt for nærmere kommentering men er alene oplistet.

ANBEFALING	STATUS	TILTAG OG ØNSKER I 2023
<p>1. Integrér bæredygtighed i forretningsmodellen - og i processor på såvel strategisk som operationelt niveau herunder have fokus herpå i sin risikostyring.</p>	<p>Forretningsmodellen: Bæredygtighed og social ansvarlighed er på et overordnet niveau indarbejdet i bankens Forretningsmodel. Desuden ønsker banken at have en produktpalette, som er med til at understøtte den grønne omstilling (se nærmere i pkt. 2). I 2022 er der sket en løbende opdatering af interne politikker og forretningsgange, hvilket har medført yderligere implementering af ESG-forhold. Risikostyring: Banken har i løbet af 2022 udarbejdet et internt værktøj til vurdering af erhvervskundernes ESG-forhold. Vurderingsværktøjet understøtter, at der ved bevilling af udlån og garantier kan ske en vurdering af, i hvor høj grad kunden er udsat ESG-risici. Værktøjet har været under løbende implementering i 2022, hvilket fortsætter i 2023 (se nærmere på s. 14). Via bl.a. data modtaget fra Totalkredit kan banken i øvrigt anvende ejendomsoplysninger i sin proaktive rådgivning og opfølgning vedr. privatkunder og potentiale for energiforbedringer.</p>	<p>Forretningsmodellen tilpasses, så bæredygtighedsindsatsen konkretiseres nærmere. Den yderligere konkretisering skal herudover ske via målsætninger og interne krav i bankens politikker og forretningsgange. Risikostyring: Til brug for senere risikorapportering skal de igangsatte initiativer vedr. kundedata implementeres yderligere. Derudover ønsker banken at fortsætte arbejdet med at forbedre datagrundlaget relateret til bankens kunder. Dette vurderes bedst at kunne ske via samarbejder i sektoren, herunder bl.a. via Totalkreditsamarbejdet samt systemudvikling på bankens datacentral, Bankdata.</p>
<p>2. Flere bæredygtige produkter på hylden Tilbyde flere låne- og investeringsprodukter til grønne og bæredygtige aktiviteter og øge volumen af disse.</p>	<p>Udlån: Banken udvidede i begyndelsen af 2022 sin produktpalette med lån, der understøtter en bæredygtig udvikling (se nærmere på side 18). Produkterne komplementerer bankens øvrige produkter, som også kan anvendes til initiativer, som bidrager til en bæredygtig udvikling (fx energioptimering af ejendomme mv.). Realkredit til erhverv: Via Totalkredit og DLR-kredit kan banken tilbyde grønne lån til visse ejendomstyper (se nærmere på s. 17). Investering: Banken tilbyder via sit samarbejde med såvel BankInvest som Sparinvest investeringsløsninger med fokus på bl.a. CO2-aftrykket fra de underliggende investeringer. I løbet af 2022 vurderes fokus på bæredygtige investeringsmuligheder at være øget i takt med at investeringskundernes bæredygtighedspræferencer er begyndt at blive kortlagt som en del af rådgivningen (se nærmere på s. 20). Rådgivningsfokus: Uanset omfanget af produkttyper på udlån eller investering vurderer banken, at det er særdeles vigtigt, at banken og dens rådgivere proaktivt, gør kunderne opmærksomme på de muligheder, som kunderne individuelt har for at foretage handlinger, som kan fremme en bæredygtig udvikling. Derfor er dette indarbejdet i rådgivningsprocesser i løbet af 2022 samt markedsført eksternt for at øge det generelle fokus.</p>	<p>Udlån: Det nuværende produktudbud vurderes for nuværende tilstrækkeligt, men dette er i konstant udvikling. Banken forventer i fortsat stigende grad via sin rådgivning og kundekontakt at opleve et behov for finansieringsløsninger til initiativer, som kan understøtte en bæredygtig udvikling. Det proaktive rådgiverfokus i kundedialogen udvikles via relevante uddannelses tiltag (se også pkt. 10). Investering: BankInvest og Sparinvest tilpasser løbende sine produktpaletter og i kraft af, at bæredygtighedspræferencer i 2022 er indarbejdet i kunderådgivningen, forventes et stigende differentieret udbud af investeringsprodukter.</p>

ANBEFALING	STATUS	TILTAG OG ØNSKER I 2023
<p>3. Gennemfør bæredygtighed i egen forretning</p>	<p><u>Klimagennemgang:</u> Banken fik i foråret 2021 foretaget en ekstern klimagennemgang af hovedkontoret i Skjern. Gennemgangen medførte ingen væsentlige bemærkninger, og der blev på baggrund af gennemgangen ikke indført væsentlige tiltag.</p> <p>Viden fra gennemgangen har banken dog internt anvendt på bankens øvrige afdelinger, hvor de respektive forbrug bl.a. er analyseret via data fra bankens CO2-kortlægning fra ult. 2021. Der anvendes LED-belysning i alle afdelinger.</p> <p><u>CO2-neutral på strømforbruget:</u> Banken har fra og med 2021 købt oprindelsescertifikater fra strøm fra danske vindmøller via et tillæg til elregningen for at kompensere for sit forbrug, og banken er dermed indirekte CO2-neutral på sit forbrug af strøm.</p> <p>Klimatiltag i 3. verdenslande: Banken betaler derudover et yderligere tillæg til sin el-afregning, for at støtte bæredygtige tiltag i tredjeverdenslande. I bankens CO2-regnskab har tiltaget en CO2-kompenserende effekt, og via dette tiltag er banken næsten CO2-neutral for hele sit forbrug fra scope 1 og 2.</p> <p><u>Forbrug og sortering:</u> Banken har desuden fokus på bæredygtighed ved indkøb og affaldssortering. Banken har bl.a. reduceret sit printforbrug med 56,4% siden 2019.</p>	<p>I 2022 er der indledt dialog med potentielle leverandører af solceller til bankens egne bygninger, så banken direkte kan dække en del af sit strømforbrug. Opsætningen vurderes at ske i løbet af 2023.</p> <p>Banken vil desuden være opmærksom på evt. muligheder for at indgå i større investeringer i vedvarende energiprojekter, for på denne vis direkte at kunne dække den resterende del af sit eget CO2-aftryk. Disse investeringer skal dog kunne ske med hensyntagen til regler jf. lov om finansiel virksomhed.</p> <p>Banken er desuden i en proces med at undersøge mulighederne for opstilling af ladestanderer.</p> <p>Interne miljøpolitikker ventes udarbejdet i takt med udviklingen af branchestandarder.</p>
<p>4. Klar og troværdig dokumentation af kommunikation om bæredygtighed</p>	<p>Banken offentliggør årligt sin status og indsats på ESG-området i nærværende ESG-rapport. Denne indeholder også bankens rapportering vedr. samfundsansvar. ESG-rapporten for 2022 er bankens 2. udgave og bygger videre på forholdene fra 2021-rapporten.</p> <p>Rapporten er udarbejdet med baggrund i lovgrundlag herfor, input fra brancheorganisationer (fx Lokale Pengeinstitutter) samt markedspraksis på området. Bl.a. anvendes ESG-nøgletal defineret af FSR m.fl.</p> <p>Beregningen af bankens CO2-aftryk af scope 1 og 2 sker med assistance fra eksterne konsulenter fra bankens elleverandør.</p> <p>Foruden estimeringen af CO2-aftrykket på investeringer og udlån jf. pkt. 5. nedenfor, har banken ikke opgjort sit CO2-aftryk fra Scope 3, da det ikke har været muligt at fremskaffe data fra de væsentligste aktører, som er Bankdata og i særdeleshed JN Data.</p>	<p>Mulighederne for at beregne bankens indirekte CO2-aftryk (scope 3) vil blive undersøgt yderligere, således CO2-aftrykket fra de dele af bankens værdikæde, som den ikke selv kontrollerer, også opgøres og indregnes i bankens samlede CO2-regnskab.</p>

ANBEFALING	STATUS	TILTAG OG ØNSKER I 2023
<p>5. Offentliggørelse af CO2-aftryk og mål for fremtidige reduktioner - vedr. aktiviteter som banken er med til at finansiere eller investere i.</p>	<p>Investeringer: I lighed med 2021 måler banken CO2-aftrykket for de investeringer, som foretages via samarbejdspartnerne BankInvest og Sparinvest vedr. kundernes porteføljepleje og puljeinvesteringer (se nærmere på s. 24). Da beregningen fortsat er præget af relativt stor usikkerhed og manglende datafuldstændighed, mener banken ikke, at der pt. er grundlag for konkrete reduktionsmål. Banken har derimod stor tiltro til, at de principper, vedr. bl.a. aktivt ejerskab, som både Sparinvest og BankInvest arbejder efter, vil have en positiv effekt på CO2-aftrykket over tid. Aktuelt er det bankens overbevisning at dette har en bedre effekt, end at opfylde et evt. kortsigtet reduktionsmål via et stort brug af eksklusion.</p> <p>I 2022 har bankens desuden estimeret sit CO2-aftryk relateret til bankens udlån. Beregningen er lavet på porteføljeniveau og ikke specifikt for det enkelte udlån. Beregningen skal ses som det første skridt i processen og forventes udviklet over de kommende år (se nærmere på side 9).</p>	<p>I takt med at banken i 2023 forventes at få et tilstrækkeligt datagrundlag vedrørende investeringskundernes bæredygtighedspræferencer, forventes banken at kunne analysere, hvorvidt investeringsprodukterne hos Sparinvest og BankInvest understøtter kundernes bæredygtighedspræferencer.</p> <p>Beregningen af CO2-aftrykket på bankens udlån forventes i 2023 videreudviklet, så beregningen bliver mere præcis via øget brug af mere specifikke branchedata, samt i nogle tilfælde indregning på enkeltkundeniveau.</p>
<p>6. Ambitiøs CO2-screening - vedr. de større engagementer.</p>	<p>Banken har i 2022 opstartet en fokuseret dialog med erhvervskunderne omkring ESG-forhold og de tilknyttede muligheder og risici. Til brug for dette arbejde har banken bl.a. udviklet et system, hvor ESG-forholdene vurderes og anvendes som et input til den generelle kunde-/kreditvurdering. Banken er dermed i gang med at skabe sig et bedre datagrundlag til vurdering af ESG-risici.</p> <p>Banken har ikke indført et direkte krav om CO2-screening af bankens største kunder, da det er bankens vurdering at der er stor forskel på hvilket data, kunderne kan stille til rådighed. Krav om CO2-screening ventes at være næste skridt i ovenstående proces for visse kundetyper.</p>	<p>Fortsætte den øgede kundedialog vedr. ESG-forhold og den deraf følgende vurdering og registrering af risiko. I den forbindelse undersøges det, hvorvidt der findes valide kundedata til brug for en CO2-screening af kunden. Disse data kan dermed også anvendes i en mere detaljeret opgørelse af CO2-aftrykket relateret til bankens udlån jf. pkt. 5.</p> <p>For de største mælkeproducenter forventes der udført CO2-screening med baggrund i Arlas "Klimatjek" (se nærmere på side 12).</p>
<p>7. Bæredygtig klassifikation på både udlån og investeringer - Anvendelse af EU's bæredygtige taksonomi på bankens udlån såvel som på bankens investeringsprodukter.</p>	<p>Banken er ikke omfattet Taksonomiforordningens artikel 8, da banken har under 500 ansatte. Banken har i øvrigt ikke udlån til kunder, som har over 500 ansatte, og som dermed ville skulle indgå i opgørelsen af "GAR-brøken" jf. Taksonomiforordningen. Af disse årsager har banken pr. 31.12.2022 ikke valgt at vise beregningsgrundlaget for GAR-brøken.</p>	<p>Banken skal fra og med årsrapporten 2025 indarbejde rapportering om bæredygtighedsforhold jf. CSRD. Derfor vil banken i 2023 opstarte processen med at sikre det nødvendige datagrundlag til den kommende rapportering herunder klargøringen af data til at sikre en bæredygtighedsklassifikation af udlån og investeringer, som efterlever de kommende regnskabsregler.</p>

ANBEFALING	STATUS	TILTAG OG ØNSKER I 2023
<p>10. Fokus på uddannelse i finanssektoren - Der bør sikres uddannelse/ kompetenceudvikling i sektoren. Det gælder både på medarbejder, leder og bestyrelsesniveau.</p>	<p>Bankens medarbejdere har i løbet af 2022 modtaget uddannelse, som skal sikre et tilstrækkeligt fokus og fagligt indhold i kundedialogen omkring energioptimering (privatkunder) og generelle ESG-forhold (erhvervs-kunder). Uddannelserne har bestået af en blanding af e-learning (særligt fra Finanssektorens Uddannelsescenter), oplæg fra eksterne oplægsholdere samt interne temadage på erhvervsområdet, hvor kundedialogen omkring ESG-forhold har været en væsentlig del af agendaen. Alle relevante medarbejdere har desuden gennemgået e-learning vedr. bæredygtighedspræferencer/-forhold relateret til investeringsrådgivning. Bankens ledende medarbejdere, herunder direktionen, har desuden via deltage på eksterne undervisningsdage modtaget opdateret viden omkring bæredygtighedsagendaen inden for de respektive fagområder. Desuden har bankens eksterne revision givet ledelsen et overordnet overblik over kommende regulering og input til det strategiske arbejde med bæredygtig udvikling.</p>	<p>Bankens privatrådgivere skal i 2023 gennemgå e-learning fra Totalkredit og Finanssektorens Uddannelsescenter vedr. kundedialogen om energieffektivisering af ejendomme. På erhvervsområdet ventes det stigende fokus på kundedialog om ESG-forhold at medføre et behov for yderligere uddannelse af erhvervsrådgiverne. Tilsvarende skal bankens landbrugsrådgivere gennemgå uddannelse i at analysere landbrugskundernes regnskabsmateriale relateret til ESG-forhold og CO2-aftryk. De ledende medarbejdere vil, som tilfældet var i 2022, modtage løbende undervisning om bæredygtighedsforhold inden for de respektive fagområder. Bestyrelsen ventes i 2023, at modtage uddannelse omkring bæredygtighed, bl.a. med ekstern undervisning på bæredygtighedsområdet.</p>

Anbefalinger rettet mod finansiering af brancher med særlig relevans for klimaudfordringer og den bæredygtige omstilling

<p>13. Øget fokus på finansiering af bæredygtige ejendomme Banker og realkreditinstitutter opfordres til at fremme udlån til bæredygtige og energieffektive ejendomme</p>	<p>Banken har i 2022 anvendt en række tiltag for at fremme øget finansiering af mere energieffektive ejendomme. Herunder kan bl.a. nævnes: - afholdelse af webinarer for såvel privat- som erhvervs-kunder - proaktiv kunderådgivning med baggrund i bl.a. opvarmingskilde - uddannelse af rådgivere i kundedialog omkring energiforbedringer - anvendelse af Totalkredit-tiltag til brug for energiforbedringer af ejendomme. - Ekstern markedsføring af kundehistorier vedr. kunder som har foretaget energiforbedrende tiltag.</p>	<p>Banken forventes at fortsætte og videreudvikle på de tiltag, som allerede er taget i 2022.</p>
<p>16. Øget fokus på finansiering af bæredygtig landbrugsdrift - via øget fokus på bæredygtige investeringsplaner i dialogen med landmændene.</p>	<p>I 2022 er bankens landbrugsrådgivere begyndt at indhente viden omkring landbrugskundernes ESG-forhold, på tilsvarende vis som erhvervsrådgiverne gør for de øvrige erhvervs-kunder. I praksis har det vist sig, at landbrugskunderne i stor udstrækning allerede får udarbejdet materiale (herunder bl.a. Arlas Klimatjek), som kan anvendes til at vurdere kundens ESG-forhold. Pointerne fra materialet er begyndt anvendt i kreditvurderingerne (se nærmere på s. 12). Banken har pt. ikke investeringsplaner eller opgørelser, som viser, hvilke finansierede investeringer i landbrugsbranchen, som er bæredygtige. Qua de generelt relativt store miljøkrav til den danske landbrugssektor, er det bankens overordnede vurdering, at investeringer i landbrugssektoren til en vis grad vil bære præg af at understøtte den bæredygtige udvikling.</p>	<p>I 2023 forventes vurdering af ESG-forhold og CO2-aftryk i endnu højere grad indarbejdet i kreditvurderingerne af landbrugskunderne. Dette sker bl.a. som følge af: - konstant forbedring af regnskabsmateriale - øget iboende kreditrisiko relateret til landbrugserhvervet qua evt. politiske tiltag - direkte konsekvenser for afregningspriserne ved relativt højt CO2-aftryk. Banken ønsker ikke en eksklusionstilgang til landbrugskunder alene på baggrund af f.eks. produktionsgren, men ønsker via en øget og forbedret kundedialog omkring ESG-forhold, at bidrage til at landbrugskunderne har den ønskede bæredygtige udvikling, så de er levedygtige på sigt.</p>

Yderligere punkter fra Forum for Bæredygtig Finans

Foruden de ovennævnte indgår følgende punkter ligeledes som en del af punkterne fra Forum for Bæredygtig Finans. Nedenstående er ikke beskrevet yderligere, da banken enten ikke har påbegyndt arbejdet med disse endnu – alternativt at arbejdet ikke direkte vedrører banken.

- 8. Ny bæredygtighedsguide til den finansielle sektor**
 - Finans Danmark opfordres til at udarbejde en guide for, hvad der i bred forstand er bæredygtigt.
- 9. Årlig bæredygtighedsredegørelse**
 - Finans Danmark opfordres til årligt at opgøre de samlede bæredygtige aktiviteter i medlemmernes porteføljer.
- 11. Banker som sparringspartner for bæredygtige iværksættere.**
 - Banken bør tage aktivt del i de finansielle økosystemer for bæredygtige startups.
- 12. Bedre muligheder for at få lån til nye forretningsmodeller**
 - Banken bør analysere de nye forretningsmodeller, der følger med digitaliseringen og en bevægelse mod mere deleøkonomi og cirkulær økonomi.
- 14. Bedre energimærker med øget gennemslagskraft**
 - Den nuværende energimærkning bør revideres.
- 15. Øget fokus på bæredygtige transportformer**
 - Den finansielle sektor anbefales at bidrage til at fremme omlægningen til mere bæredygtige transportformer.
- 17. Bæredygtige målemetoder i landbruget**
 - Der bør arbejdes videre på nye metoder til måling af bæredygtighed i landbrugsproduktionen.
- 18. Det anbefales at regeringen indtænker privatfinansiering fra hele den finansielle sektor i sin kommende klimahandlingsplan.**
- 19. Det anbefales at regeringen arbejder aktivt for en ambitiøs indsats for bæredygtig finans i EU og FN.**
- 20. Det anbefales at de finansielle myndigheder integrerer klimaudfordringen og omstilling til den bæredygtige økonomi i deres arbejde, så de bedst muligt understøtter omstilling til en bæredygtig økonomi.**

ESG-NØGLETAL

Miljømæssige forhold (E)	Enhed	2022	2021
CO2e, scope 1	tons	24,8	27,0
CO2e, scope 2	tons	27,2	44,0
Samlet CO2e fra scope 1 og 2	tons	52,0	71,0
Klimakompenserende tiltag	tons	-46,5	-118,6
Samlet netto CO2e	tons	5,5	-47,6
Energiforbrug	GJ	3.512,0	3.489,7
Vedvarende energiandel	%	76,3	73,1
Vandforbrug	m3	1.084,0	935,0
Energiintensitet pr. medarbejder (FTE)	GJ/FTE	19	21
<u>Øvrige nøgletal relateret til miljømæssige forhold:</u>			
Print - årlig reduktion	%	16,5	28,2
Andel af kundevenlte fysiske dokumenter	%	1,4	1,6
Sociale forhold (S)			
Fuldtidsarbejdsstyrke	FTE	181	168
Kønsdiversitet	%	49,7	51,2
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	%	9,6	14,3
Lønforstel mellem køn (medianløn)	Gange	1,2	1,2
Medarbejderomsætnings hastighed	%	9,9	4,2
Sygefravær	Dage/FTE	7,9	6,2
Fastholdelse af kunder	%	-*	-
<u>Øvrige nøgletal relateret til sociale forhold:</u>			
Medarbejdertilfredshed	%	96,5	96,3
Gennemsnitsalder for bankens medarbejdere	år	48,1	47,9
Gennemsnitsalder for bankens ledergruppe	år	47,5	46,6
Betalte skatter (direkte)	mio. kr.	58,9	57,2
Ledelsesmæssige forhold (G)			
Bestyrelsens kønsdiversitet	%	0	0
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	%	95,3	92,4
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	Gange	5,3	5,6

ESG-nøgletallene er beregnet jf. vejledning fra Danske Revisorer – FSR m.fl., og danner dermed et sammenligningsgrundlag til såvel øvrige pengeinstitutter som virksomheder generelt.

Foruden nøgletallene fra FSR har banken selv defineret et antal yderligere nøgletal som banken vurderer bidrager til yderligere information.

*Nøgletallet beregnes ikke. I forhold til vurdering af kundetilfredshed forholder banken sig i stedet til at den seneste kundetilfredshedsundersøgelser, hvor den seneste fra 2022 viste, at hhv. 81% af privatkunderne (3.759 respondenter) og 77% af erhvervs-kunderne (511 respondenter) er tilfredse med banken.

DEFINITIONER PÅ ESG-NØGLETAL*

Miljømæssige forhold (E) Nøgletal / enhed	Forklaring	Begrundelse
CO2e, scope 1	Scope 1 emissioner er direkte emissioner, der stammer fra selskabets egen forbrænding af brændsler og materialer.* Bemærkning: Pga. et reduceret kørselsforbrug i 2021 pga. virkningerne fra Covid-19-pandemien er der for året anvendt et skønnet estimat for de normale brændstofforbrug i bankens biler.	Udviklingen i CO2e scope 1 og 2 samt energiforbrug sat i forhold til producerede mængder, omsætning, balance eller antal medarbejdere kan bruges til at identificere de selskaber, der har været i stand til at omstille sig til en økonomi, der baserer sig mindre på fossile brændstoffer – enten over tid eller i forhold til konkurrenterne
CO2e, scope 2	Scope 2 emissioner er indirekte emissioner, der stammer fra den energi, der blev brugt til at producere elektricitet, fjernvarme og fjernkøling, som selskabet har købt af tredjepart til selskabets eget brug. Scope 2 emissioner er i princippet beregnet ligesom scope 1 emissioner, men dækker typisk ikke alle syv Kyotogasser/GHG'er.*	Se ovenfor.
Klimakompenserende tiltag	De klimakompenserende tiltag vedrører opkøb af oprindelsescertifikater fra elproduktion af danske vindmøller, samt støtte af klimatiltag i 3. verdenslande, som beskrevet på side 17.	
Energiforbrug	Energi er, ligesom emissioner, typisk beregnet baseret på brændselsforbrug multipliceret med konverteringsfaktorer. Den forbrugte energi baserer sig både på energi fra scope 1 og 2 kilder og fra vedvarende energikilder.*	Se ovenfor.
Vedvarende energiandel	Hvor meget af den totale forbrugte energi, der stammer fra vedvarende energikilder.*	Nøgletallet kan bruges til at identificere de selskaber, der har formået at omstille deres selskab og forbrug af energi til vedvarende energi.
Vandforbrug	Summen af alt vand forbrugt fra alle kilder som overfladevand, grundvand, regnvand eller kommunevand.* I Skjern Bank udgøres talles som forbrugt kommunevand.	Vandforbrug illustrerer risikoprofilen ift. vandforsyning og/eller ændringer i vandomkostninger.

*= Definitioner og formler er angivet i rapporten "ESG hoved- og nøgletal i årsrapporten" udgivet af Finansforeningen, Danske Revisorer og Nasdaq i 2019.

Sociale forhold (S)		
Nøgletal/enhed	Forklaring	Begrundelse
Fuldtidsarbejdsstyrke	Antal fuldtidsansatte + omberegnete timeansatte og midlertidigt ansatte omberegnet til fuldtidsækvivalenter på tilsvarende vis som i bankens årsrapport. Bemærk, at banken ved opgørelsen af nøgletallet ikke har taget hensyn til kompenseret overarbejde.	Opgøres for at være i stand til at måle den nødvendige fuldtidsarbejdsstyrke, der skal til for at udføre arbejdet, som har genereret de finansielle nøgletal. FTE'er kan desuden bruges til at analysere på bl.a. forbrug pr. medarbejder. Nøgletallet er desuden indirekte vigtigt, da det bruges til at beregne en række af de øvrige sociale nøgletal.
Kønsdiversitet	Antal kvindelige FTE'er i forhold til samlet antal FTE ult. året.	Der er lavet flere undersøgelser, der viser, at kønsdiversitet har en korrelation med bedre finansiel performance.
Kønsdiversitet for øvrige ledelseslag	Antal kvindelige FTE'er i bankens ledergruppe i forhold til samlet antal FTE'er i bankens ledergruppe ult. året.	Se ovenfor.
Lønforstel mellem køn	Lønforstel mellem køn = Median mandlig løn/Median kvindelig løn. Løn inkl. bonusser, pension, etc. viser hvor mange gange den kvindelige medianløns kan dækkes af den mandlige medianløns. Der arbejdes med medianer fremfor gennemsnit for ikke at skævvride nøgletallet med ekstremt dyre og/eller billige medarbejdere.	Det er lavet flere undersøgelser, der viser, at kønsdiversitet har en korrelation med bedre finansiel performance. En stor forstel kan også indikere en risiko for mere generel ulighed på arbejdspladsen og med deraf følgende problemer med at tiltrække kvindeligt talent.
Medarbejderomsætningshastighed	Medarbejderomsætningshastighed = ((Frivillige + Ufrivillige forladende FTE'er)/(FTE'er)*100	Især er den frivillige medarbejderomsætningshastighed interessant, idet den viser, hvor god selskabet er til at holde på sine medarbejdere og dermed viden og kunnen.
Sygefravær	Antal sygedage for alle egne FTE'er i perioden)/(Total FTE'er)	Hvis selskabet har et uforholdsmæssigt stort antal sygedage pr. FTE, kan det indikere en mindre medarbejdertilfredshed og/eller sikkerhedsproblemer. Udover at være dyrt, kan det også lede til problemer med at tiltrække talent.
Fastholdelse af kunder	Udregnes ikke jf. forrige side.	
Ledelsesmæssige forhold (G)		
Bestyrelsens kønsdiversitet	Kvindelige repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer/Alle repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer*100	Der er lavet flere undersøgelser, der viser, at kønsdiversitet har en korrelation med bedre finansiel performance.
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Summen af bestyrelsesmedlemmernes fremmøder på bestyrelsesmøder / antal bestyrelsesmøder x antal bestyrelsesmedlemmer. Beregningen dækker over deltagelse på såvel fysiske bestyrelsesmøder som bestyrelsesmøder afholdt via telefon/video. Skriftelige bestyrelsesmøder/beslutninger er ikke medregnet.	En relativ lav eller faldende tilstedeværelse kan indikere mindre opmærksomhed på bestyrelsesarbejdet, hvilket kan indikere en risikabel ledelseskultur.
Lønforstel mellem CEO og medarbejdere	CEO kompensation/Median medarbejderløns (løns + pension) Afgrensning: Kun medarbejdere i normering (fastansatte) er medtaget.	En relativt høj eller stigende lønforstel mellem CEO og medarbejdere kan udtrykke selskabets værdiansættelse af CEO'en ift. den almindelige medarbejder. Dette nøgletal kan sammenlignes med selskabets finansielle performance – og hvis denne modsat er relativt lav eller faldende, kan det måske overvejes, om aflønningspakken er socialt passende, og det kan måske også indikere en risikabel ledelseskultur.

SKJERN
Banktorvet 3
6900 Skjern
Tlf. 9682 1333

ESBJERG
Kongensgade 58
6700 Esbjerg
Tlf. 9682 1500

RIBE
J. Lauritzens Plads 1
6760 Ribe
Tlf. 9682 1600

VIRUM
Kongevejen 159
2830 Virum
Tlf. 9682 1480

ØLGOD
Storegade 16-18
6870 Ølgod
Tlf. 9682 1540

VARDE
Bøgevej 2
6800 Varde
Tlf. 9682 1640

BRAMMING
Storegade 20
6740 Bramming
Tlf. 9682 1580

HELLERUP
Strandvejen 143
2900 Hellerup
Tlf. 9682 1450

HØRSHOLM
Lyngsø Allé 3
2970 Hørsholm
Tlf. 9682 1420

VALBY
Midlertidig adresse:
Kongevejen 159, Virum
Tlf. 9682 1680

Cleanprint
by Strandbygaard
The catalogue is a Clean-
print product, which is
'Cradle to Cradle Certified'

Miljømærket tryksag
5041 0751

